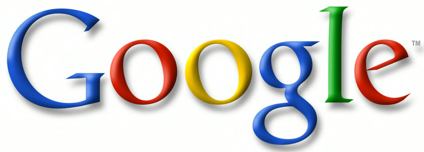

Holberg - Henrich og Pernille - 1888

HARVARDIANA
ACADEMIA
IN·NOV·ANG
CHRISTO
ECCLESIAE
ET
VE RI
TAS

Ludvig Holberg

Henrich og Pernille.

Med Billede af W. Marstrand.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

25 Øre.

25 Øres Udgave
af
Holbergs Komedier.

F. L. Liebenbergs Textrecension.

Med Illustrationer
af
W. Marstrand og V. Rosenstand.

Skjøndt der er henrundet mere end halvandet Aarhundrede, siden Ludvig Holberg med sine Komedier grundlagde den danske Skueplads, have de endnu intet tabt i Lunets Friskhed, men ere tvertimod blevne Folkets aandelige Eje i en stedse stigende Grad, endnu fuldt virksomme i deres Situationer og Replikers Komik, endnu i deres typiske Figurer gyldige Udtryk for nationale eller almenmenneskelige Karaktertræk. Aarhundredernes Omskiftelse i Smag og Tankegang have ikke stillet denne vor Literaturs banebrydende Digtning i Skygge.

Den af det Holbergske Samfund ved F. L. Liebenberg foranstaltede Udgave af Holbergs Komedier i 8 Bind er stemplet som en i alle Henseender tro og kritisk sanddru Kopi af Originaludgaven; dens Text danner i saa Henseende en Modsætning til alle andre, med mere eller mindre Vilkaarlighed, besørgede Udgaver. Den er med et Ord bleven „klassisk“, et i sin Tid af Udgiveren udtalt Haab, som forlængst er gaaet i Opfyldelse. Til

3die Act, 13de Scene.

Leander. Havde min Kierlighed ikke været saa stor, havde ogsaa min Forbitrelse ikke gaaet saa viidt.

Ludvig Holberg:

Henrich og Pernille.

Comoedie i 3 Acter.

F. L. Liebenbergs Textrevision.

Med Billede af W. Marstrand.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Jacob Hegel. C. C. Lose).

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

1888.

Personerne i Comoedien.

Leander.
Henrich, hans Tiener.
Arv, en Gaards-Karl.
Leonora, Leanders Forlovede.
Pernille, hendes Pige.
Magdelone, en gammel Kone.
Jeronimus, Leonoræ Fader.
[Leonard.]

ACTUS I.

Scen. 1.

Henrich som Cavallier.

Ha ha ha ha ha ha! Det gaaer rigtig an. Hun er fast. Hvad kand dog ikke de lumpne Klæer giøre? Jeg har min Troe ikke haft andet Øyemerke end at harcellere lidt med min Herres Klæer og Eqvipage og aldrig tænkt at giøre min Lykke derved. Det gaaer mig ligesom Kullebrænderen, der iførte sig i en Doctor-Kiole for at lade sig hilse af Folk, og blev virkelig Doctor ved samme Narrerie. Jeg blir virkelig Hanreder; thi den gode Jomfrue er coqvete som en ævig U-lykke. Men hvad vil det sige? Jeg avancerer dog, nemlig fra en Slyngel til en fornemme Hanreder. Det meste bestaaer derudi, at jeg kand holde gode Miner, og intet af det gamle Lakey-Væsen stikker frem, som kand røbe mig. I Gaar havde jeg nær begaaet en forbandet Forseelse: Da jeg gav de fremmede Folk, som jeg har antaget for min Herre, Ordre at spænde for Vognen, kom jeg ikke ihu, jeg var Herre, men vilde staae bag paa Vognen, hvorudover Kudsken begyndte at smile, og sagde: Hvor vil deres Velbaarnhed hen? Jeg blev skamfuld og begyndte at henge med Hovedet som et Æsel, men redede mig dog herfra, i det jeg lod som jeg saae en Skavank

7. **Eqvipage**] herskabelige Udstyrelse med Tjenerskab o. s. v. — 8-9. **Det gaaer mig ligesom Kullebrænderen o. s. v.**] Her sigtes uden Tvivl til Molières „Doctoren imod sin Villie", der formodentlig allerede dengang var kjendt paa den danske Scene.

paa Himmelen af Vognen. Jeg var paa et Assemblee i Gaar, alleene for at lære nogle fornemme Grimacer. Jeg saae der iblant andet en Junker, som nyelig var kommen fra Frankerig; ham udcopierede jeg meget nøye, undtagen at jeg ikke vil snakke igiennem Næsen, hvortil han havde sine a parte Raisons, thi han var kommen gandske nyelig fra Paris. For Resten stial jeg ham all hans anden Artighed fra, som for Exempel: Tar sit Uhrværk op, og fløiter, giør Coupeer med Fødderne, og synger, tar Speylen af Lommen, og accomoderer sin Peruqve. Jeg er fornøyet med mig selv. Jeg er forliebt i mig selv. Frøykenen har pardieu Raison.

Scen. 2.

Arv. Henrich.

Arv. Hvad Fanden mon det er for en Karl? Han er ikke rigtig i Hovedet.

Henrich. Hvad Pokker er dette? Det er min Troe Arv, som kommer fra min Herre paa Landet.

Arv. Om Folk bar sig saadan ad hos os paa Landet, dømte Birke-Dommeren dem virkelig til at være gall, indtil de blev frikiendt af en anden Ret udi Kiøbsteden, hvor saadant er brugeligt.

Henrich. Jeg maa aabenbare mig for ham, men narre ham lidt først. Hør, hvo er, som taler der?

Arv. Det er mig.

Henrich. Hvilken mig? Hvad er det for Svar?

Arv. Det er mig, Arv.

Henrich. Du maa være en Slyngel. Det kand jeg høre af dit Navn. Diable m'emporte, par tout dans la France comment vous portes vous. Hør hvad jeg skulde sige: Canaille! forstaaer du Fransk?

Arv. Ney jeg giør ikke.

Henrich. Italiensk?

Arv. Ikke heller.

Henrich. Spansk?

---

8. Artighed] Belevenhed, fine Væsen.

Arv. Ney.

Henrich. Saa est du jo værre end et umælende Beest.

Arv. Ney jeg forstaaer intet deraf, min ærlig Herre!

Henrich. Ærlig Herre? Hvem tager du mig an for, Slyngel? Jeg er ikke ærlig, jeg er velbaarn. Naar du taler med een af dine Cammerater, saa kandst du sige: Min ærlig Mand.

Arv. Om Forladelse, velbaarne Herre! jeg vidste min Troe ikke andet, end han var ærlig.

Henrich. Ney det er noget gammeldags for Folk af min Stand. Hvor har du hiemme?

Arv. Jeg tiener hos en ung Herre, som heder Leander.

Henrich. Leander! Hvor er den Flegel kommen til det Navn? Jeg heder Leander.

Arv. Saa er velbaarne Herre da ogsaa en Flegel?

Henrich. Veedst du vel hvad en Flegel er?

Arv. Ney jeg veed mare ikke, uden at det maa være noget Fornemme, eftersom han siger, at min Herre og han selv ere saadane.

Henrich. Det er din Lykke, at du ikke veedst det. Men hvordan har din Herre understaaet sig at føre det Navn Leander? Hvis jeg havde ham fat, han skulde faae en U-lykke. Dig vil jeg opoffre først paa Regning.

Trækker sin Kaarde.

Arv paa Knæ. Ach velbaarne Hr. Flegel! spar mit Liv. Jeg er kun hans Gaardskarl. Men han har en Tienner her i Byen, som jeg skal flye Herren fat paa, paa hvilken han bedre kand hevne sig.

Henrich. Hvor er den Tienner? Hvad er hans Navn?

Arv. Han heder Henrich, men burde hede Skurk, thi det er een af de største Rakkerknægte, jeg har kiendt.

Henrich. Ha ha ha, nu kand jeg ikke meer. Stat op, Arv! Kiender du mig ikke? Jeg er den Henrich, som du taler med saadan Berømmelse om.

Arv. Ney saa gid du og faae all Verdsens Skam for mig, som du giorde saa bange.

Henrich. Gid du og faae Skam for mig, som du bagtalede.

Arv. Dine Gierninger udviser, at jeg talede ikke u-ret. Hvor Pokker kommer du at løbe saadan gall i Herrens Klæder?

Henrich. Arv! du est jo en fattig Karl, som ved dit Arbeyde ikke vinder 10 Rdlr. om Aaret?

Arv. Jeg fortiener 10 Dievle, ikke 10 Rdlr.

Henrich. Inden Aften skal du fortiene 50 Rdlr., dersom du vil holde gode Miner og staae mig bi i mit Forsæt.

Arv. Hvor Pokker vil du skaffe mig 50 Rdlr., uden du vil stiæle dem?

Henrich. Arv! naar du hører Historien, skal du let kunne begribe det. Du veedst, at Leander har skikket mig til Byen for 14 Dage siden, at sette hans Gaard udi Stand og tage an nye Tienere og Kudsk paa hans Vegne, at alting kand være rede at tage imod hans tilkommende Brud.

Arv. Jeg veed det nok. Men hvad mon det er for en Jomfrue, han faaer?

Henrich. Jeg er ligesaa klog derudi som du. Der er ingen, som veed det uden den anden Tiener Christopher, som reysede med ham, da han sluttede dette Partie. Jeg veed ellers intet deraf; thi saa snart han kom hiem, sagde han: Henrich! jeg skal holde Bryllup inden 14 Dage udi Byen; du maa strax reyse derhen og sette alting i Lave, lade Vognen oppudse, tage et Par Tienere an, thi Christopher giorde mig et Puds paa Veyen, hvorudover jeg lod ham løbe. Jeg giorde mig saa næseviis og spurdte ham, hvo hans Kiæreste var; men han smilede deraf, og sagde: Det er et Fruentimmer, du faaer hende nok at see; reys kun strax til Byen, og forret hvad jeg har befalet dig. Jeg har derpaa antaget et Par Tienere og en Kudsk og giort saadanne Anstalter, som han vil være fornøyet med. Men da jeg blev mægtig over min Herres Huus og Eqvipage, fik jeg Lyst til at føre mig op som en stor Herre.

---

38. føre mig op] klæde, pynte, udstyre mig.

Arv. Hvilket forbandet Indfald!

Henrich. Det maa du vel sige, Arv! Jeg roulerede i Carosse hver Dag med to Tienere bag paa, i Herrens beste Klæer, og havde min Troe ikke andet Øyemerke dermed end at styre den Lyst, som mig var paakommen, og at merke, hvorledes det var at være fornemme.

Arv. Men vilde Kudsken og Tienerne altiid beqvemme sig til saadan Opvartning?

Henrich. Kudsken og Tienerne veed ikke andet, end jeg er Herren selv.

Arv. Ha ha ha! gid du faae en U-lykke. Det er artigt nok.

Henrich. Nu skal du høre videre, Arv! Her udi dette Huus logerer en fremmed Frøyken fra Landet, som heder Leonore, og er meget riig, thi hun fører sig op som en Princesse. Den samme Frøyken har seet mig nogle Gange udi min Stads, og er bleven stærk forliebt udi mig, har sat en gammel Kone ud paa mig at udforske mit Hierte-Lav, og jeg har i Sinde at holde Bryllup med hende denne Aften. Kandst du nu begribe, Arv! hvordan jeg kand komme i Stand at forære dig 50 Rdlr., ja 50 Rdlr. til?

Arv. Est du bandsat, Henrich? Du kandst blive hengt derover, naar det kommer for Lyset, hvo du est, og at du saaledes har bedraget en fornemme Jomfrue.

Henrich. Du maa høre Omstændighederne, Arv! Jeg bedrager hende ikke, hun bedrager sig selv; thi jeg har ingen Roe kundet have for hende. Jeg har ikke givet mig ud for at have Midler eller at være af Stand; jeg har alleene sagt, at jeg boer i det Huus, som er lige over for hendes. Hun løber efter mig, og jeg ikke efter hende. Det er een, som vil med Diævels Magt giftes; thi hun er løs paa Traaen som en U-lykke, saa jeg blir vist nok Hanrey. Men det vil ikke sige; jeg faaer saa megen Velstand med hende, at jeg kand bære mine Horn med Respect og lade dem forgylde til.

Arv. Men at føre sig saadan op, som du giør,

---

12. artigt] lystigt, morsomt.

det er jo at give sig ud for en stor Herre, for at bedrage en Jomfrue.

Henrich. Arv! du kiender ikke denne Byes Folk ret. Gid jeg havde en Daler for hver en Slyngel, hver en Staader, der her gaaer i Fløyels Kiole, da var jeg en riig Mand. At jeg fører mig saadan op, har jeg ingen uden min Herre at giøre Regnskab for. Hvorfor Pokker spør hun sig ikke for, hvem jeg er? Hvorfor lar hun mig ikke være i Roe? Jeg kand giøre min Eed paa at jeg aldrig har givet hende ringeste Anledning; men den gamle Kielling siger, at hun er færdig at revne af Kierlighed, saa jeg kand merke, at det er alleene min Person, hun er forliebt udi, og at jeg virkelig uden Fare giør en stor Lykke.

Arv. Paa den Maade merker jeg, at det kand gaae an. Ha ha ha, hvilken forbandet Historie!

Henrich. Der har du min Haand, Arv! at du skal faae 50 Rdlr. i Aften.

Arv. Et halvhundrede Rdlr. er værdt at giøre nogen Tieneste for. Hvad vil du da at jeg skal giøre?

Henrich. Jeg forlanger ikke andet, end at du skal holde gode Miner. Du kand ellers agere min Skytte.

Arv. Ja det vil jeg gierne giøre.

Henrich. Men hvad er ellers dit Ærende nu i Byen i Dag?

Arv. Jeg skulde herud for at lade dig vide, at alting maa være i Bereedskab, thi Herren vil være her i Dag.

Henrich. Hillemænt, hvad siger du? Kommer han til Byen i Dag, da maa jeg min Troe skynde mig. Hør, Arv! om en halv Time skal jeg efter Aftale besøge min forlibte Jomfrue; da maa du komme ind og spørge efter din Herre Leander og levere mig et Brev.

Arv. Men naar vor Herre faaer saadant Tøyerie at vide?

Henrich. Han vil lee deraf. Mener du, at min Herre misunder mig min Lykke? Dersom jeg ikke var forvissed om hans Godhed mod mig, dristede jeg mig aldrig til at giøre saadant. Kom, lad os gaae lidt hiem først.

Scen. 3.

Pernille. Magdelone.

Pernille. Jeg seer jo ingen, Magdelone!

Magdelone. Saa maa han være gaaet bort; thi jeg saae ham min Troe dette Øyeblik staae her udenfor, hvorudover jeg løb ind at vare dig ad, Pernille!

Pernille. Ach kiære Magdelone! spring efter ham, maa skee han har været her, og kunde ikke komme ind.

Magdelone. Ney det duer ikke, Pernille! Alting med Maade. Jo bedre Miner du kandst holde, jo vissere est du paa hans Person. Han kommer vist nok til den Tiid, han lovede mig, nemlig 2 Timer for Middag. Klokken er endnu ikke stort over 9.

Pernille. Men, Magdelone! fortæll mig ret med Omstændighed, hvordan Ærendet blev forrettet.

Magdelone. Jeg har forrettet min Comission meget vel. Du est lykkelig, Pernille! som af en ringe Tieneste=Pige kommer i saadan Velstand. Han er vel noget naragtig, men seer ud til at have store Midler.

Pernille. Jo naragtigere jo bedre, og det for tvende Aarsagers Skyld; thi først, naar min slette Stand og Vilkor blir kundbar, vil Folk, i Steden for at laste mig for denne Intrigue, at jeg saaledes har besnæret en ung Herre, ikkun lee deraf og sige: Det var got nok til den Nar, han var ikke bedre værdt, han havde dog ikke faaet nogen Jomfrue af hans Stand og Vilkor. For det andet kand hans Naragtighed i een og anden Tilfælde komme mig til Nytte, naar vi blive gifte. Vi Fruentimmer, naar vi leder efter kloge Mænd, forstaaer ikke ret vor Interesse. Naar jeg har en riig Nar til Mand, forestaaer jeg virkelig Bestillingen, og han fører kun Titulen. Det er os om Herredømmet at giøre, hvilket vi ikke kand faae fra de kloge Mænd uden med megen Møye og lang Tiids Intrigue. Men hos saadane Karle lover vi Underdanighed ved Egteskabs=Contracten første Dag, giør nogle Antegninger i Contracten den anden Dag, slaaer en Stræg over den gandske,

kun – ...

3die Dag, har Haand udi Regeringen med, den 4de, og sidder ved Roret alleene, inden Ugen er til Ende.

Magdelone. Jeg kand fatte det altsammen.

Pernille. Havde han ikke været saa naragtig, som han er, saa havde en fattig Tieneste=Pige som jeg ikke understaaet mig at vove saadant. Men da jeg fornam, Karlen harcellerede saa stærk, fik jeg det Indfald at stille mig an som en stor Frue og betiene mig af min Jomfrues Meubler, Klæer og Eqvipage.

Magdelone. Naar mener du din Jomfrue kommer til Byen?

Pernille. Hun kommer enten i Dag eller Morgen; thi jeg har Ordre at holde alting i Bereedskab til i Dag. Kommer hun, førend jeg blir gift med min Galan, saa vil jeg bekiende reent ud for hende, at jeg staaer paa Trinnet at giøre en stor Lykke, og derfore har brugt hendes Klæer. Jeg er vist paa at langt fra hun straffer mig derfor, [hun] heller holder Miner, og befodrer mig i mit Forsæt. Men fortæll mig ret, Magdelone! hvordan du forrettede din Commission.

Magdelone. Jeg tog de to Stykker Brocade med, gik derhen og spurdte, om Herren vilde have noget, som var af en×galant Patron og dog for meget got Kiøb. Da han tingede med mig om Kiøbet, sagde jeg: Ach velbaarne Herre! dersom han vidste det, som jeg veed, tingede han ikke saa nøye med mig. Der er en fornemme Jomfrue i den Gaard her lige over = = A propos, faldt han mig ind i Ordet, den Jomfrue giør mig altiid saadanne venlige Miner, naar jeg tar forbi hendes Vinduer. Kiender I hende, Moerlille? Ja, svarede jeg; jeg har min daglig Gang der i Huset, hun er nyelig kommen fra Landet, og venter sin Far her med det første. Hør, sagde han, Bestemoer! bekiend mig Sanden, har ikke den Jomfrue nogen Godhed for mig? Hun har kysset paa Fingeren og kast 2 a 3 Gange til mig. Da jeg hørte dette, begyndte jeg at forklare ham den hele Sag, og stevnede ham hid til Klokken 10.

---

23. en galant Patron] et elegant, smagfuldt Mønster.

Pernille. Det er skiønt. Vi maa endelig mage det saa, at han blir fast i Dag; thi det kand hende sig, at nogen kand komme fra Landet, som kiender mig, og kand aabenbare hvo jeg er.

Magdelone. Men, Pernille! hvem er det, din Jomfrue skal have?

Pernille. Jeg veed min Troe ikke. Da vi sidst var sammen her i Byen, blev jeg syg, og maatte lade hende reyse hiem alleene; men da jeg var bleven frisk igien, og just stod færdig at ville reyse hiem, fik jeg Tidender om at Jomfruen var forlovet, og Ordrer at lave alting til Rette, til de komme. Men kommer der ikke en Skytte? Det er nok Junkerens.

Scen. 4.

Arv som Skytte. Pernille. Magdelone.

Arv. Serviteur, velbaarne Mammeselle! Jeg veed ikke, om de kiender mig?

Pernille. Ney jeg giør ikke.

Arv. Mit Navn er Hasenskræk. Jeg er uværdig Skytte hos den unge Herre, som boer her lige over. Han lod ydmygst formelde sin Reputation, og lod fornemme, at om det faldt hendes Velbaarenhed beleyligt, vilde han giøre hende den Ære at opvarte Mammesellen.

Pernille. Han skal være mig hiertelig velkommen. Men vær saa god at underrette mig noget om jer Herre, hvilken Mand det er.

Arv. Det er en kostelig Herre. Han er capabel at skyde paa en Toskilling. Men han har og et Par Rifler, som siger 6; slige Rifler er ikke til udi hele Landet.

Pernille. Er han saadan Elsker af Jagt?

Arv. Ja det faaer vore Hiorter og Harer at vide; han kiører i Ring med dem hver Dag, saa de maa faae en U-lykke. Men jeg veed ikke, om velbaarne Madame har hørt, at hans beste Støver Fæyrfax er død?

29. som siger 6] som ikke kan være bedre (Udtrykket laant fra Terningspil).

Pernille. Ney jeg har min Troe ikke.

Arv. Jo mænd, han er død og begraven, og min Herre sørgede for ham, som det kunde have været hans egen Broer. Det var ogsaa et tutafect Beest, om man maa saaledes kalde en stor Herres Hund. Jeg veed Fanden ikke, hvordan han bar sig ad, han beed Haren saa behendig ihiel, at man aldrig kunde see Tegn til Bidt. Som for Exempel, I er en Hare, Bestemoer! Net saaledes tog han den i Halsen. Knæk, saa var den klar.

Magdelone. Au au, I kniber noget stærkt, Skytte!

Pernille. Er jer Herre ung Karl, eller han har været gift tilforn?

Arv. Ney ikke saa at regne paa. Hans Far har villet haft ham gift paa een og anden Sted; men han vil ikke have uden een, der staaer ham selv an. Jeg vil tiene Jeres Velbaarenhed: han giør min Siæl Ret. Hvorfor skulde saadan riig Junker gifte sig uden med den, som hans Sind falder til? Ney Karlen vil min Troe raade sig selv i de Maader. Der er endelig noget i Giærde nu, hvad Pokker det ogsaa er; men han lar sig ikke let tvinge, thi her imellem os at sige, velbaarne Frøyken, saa er han gandske skrammereret udi hendes Person.

Pernille. Jeg kand heller ikke nægte, at hans Person staaer mig an frem for alle, jeg endnu har seet. Jeg tør ikke sige, hvor mangen u=roelig Nat jeg har haft for hans Skyld.

Arv. Jeg vil være Mand for, at hun ikke blir bedragen med ham. Han har et Par Legger, som ikke er for lange Hvile; hvis der var bedre Legger udi det hele Herred, lod han sauge sine Been rigtig af. Jeg tør slaae [til] Veds med hende, go Frøyken! at det første, hun faaer, det blir Tvillinger. Men jeg maa løbe og sige Svar.

16-17. Jeg vil tiene Jeres Velbaarenhed] Jeg skal sige Dem, De maa vide. — 30-31. som ikke er for lange Hvile] som kan forslaae, som har Noget at betyde.

Scen. 5.

Magdelone. Pernille.

Pernille. Ha ha ha! Det var ikke uden med stor Møye, at jeg kunde bare mig for Latter. Jo naragtigere han er, jo bedre er det mig, og jo lettere kand jeg faae ham i Kløerne.

Magdelone. Man kunde høre paa Skytten, hvordan Herren er.

Pernille. Han er god nok, Magdelone! Jeg er fornøyet med ham. Var han artig og poleret, saa blev han ikke mig til Deel. Mener du, nogen af hans Stand tar saadan Harcellist?

Magdelone. See der kommer han uden Tvil.

Scen. 6.

Henrich i Portechaise. **Pernille. Magdelone.**

Henrich. Hal = = = = = = = = = t! blir staaende her, I Carnallier! Hør, Christoffer! bliv du hiemme, og kommer der Bud efter mig fra Hove, maa du sige, at jeg kand ikke komme i Dag, jeg er angrasséred anden Steds. Ach mon cher! forlad mig, det er Porteurenes Skyld, at jeg ikke holdt et Stykke længer fra. Man har hundrede Fortreder med disse Leye=Folk; thi de ere dumme som Bester. Hvis det ikke var af Respect for Jomfruen, skulde jeg strax lade jer henge.

Pernille. Ach min Herre! pardoneer dem for min Skyld.

Henrich. For hendes Skyld giør jeg mardi alting, velbaarne Frøyken! Apropos, mon cher! jeg kommer her at actionere hende for et lille Tyverie, hun har begaaet.

Pernille. Hvad? jeg begaaet Tyverie?

Henrich. Ja hun har staalet mit Hierte.

Pernille. Ach min Herre! jeg har samme Process at føre med ham. Jeg veed nok, at det strider mod vor Kiøns Modestighed at lade sig merke med saadant; men jeg bekiender reent ud, at = = Ach jeg kand ikke tale meer, mit Hierte staaer i min Hals.

Henrich. Jeg er en Canaille, om jeg har kunnet sove i 3 Nætter for hendes Skyld.

Pernille. Ach min Herre! det er ikke gaaet mig et Haar bedre; thi hans Øynes Pile har trænget sig ind i mit Hiertes inderste Kammer.

Henrich. A = = = = pardi det er vel talt. Derfor maa jeg mafoi have en Kis.

Pernille. Jeg takker for den Ære.

Henrich kysser hende.

Henrich. Hør, Frøyken! min Papa vil have mig til at tage en anden adelig riig Jomfrue; men jeg skal før lade mig partere og hakke til Kiødmad, førend jeg skal beqvemme mig dertil og forlade hende, mon chere!

Pernille. Ach er det muerligt? Jeg er min Troe udi samme Fortvilelse; men ingen uden Døden skal skille os to ad.

Henrich. See der er min Haand om ævig Huldskab og Troeskab.

Pernille. Der har han ogsaa min Haand, at jeg aldrig skal lade mig tvinge til nogen anden.

De omfavner hinanden.

Pernille. Vil han ikke træde lidt ind med mig at see mine Mobilier?

Henrich. Jo min Allerkiereste!

Gaaer ud.

Magdelone. Ja nu blir han fast, naar han faaer at see alle de Galanterier, som han bilder sig ind at høre Pernille til, da hun dog ikke eyer saa meget som 4 Skillings Værdie derudi. Ha ha ha, hvilken forbandet Historie vil ikke dette blive, naar vor Junker hører, at han har grebet saa skammelig feyl, og at han i Steden for en riig Frøyken har faaet en gemeen Tieneste-Pige! Men hvor riig han end er og hvor høy af Stand, saa er han hende ikke for god; thi det er den største Nar, der kand gaae paa Jorden, og der er intet andet Adeligt hos ham end hans Riigdom og adelig Fødsel. Kunde dette kun blive klar giort, førend Jomfrue Leonora kommer til Byen; derudi bestaaer den hele Sag. Pernille har lovet mig 400 Rdlr. for min Umage.

Men jeg maa ind at see hvad de bestiller. Jeg troer, at de holder Bryllup paa deres egen Haand.

Henrich kommer ind. Ha ha ha hi hi ha ha ha! Henrich! du est ovenpaa. Hun er, gid jeg faae Skam, en Jomfrue paa mange tusinde. Jeg kommer af en Hendelse til en Velstand, som jeg aldrig har drømt om. Men det er sandt, naar jeg undtar hendes Riigdom, saa er der intet andet hos hende end hos en gemeen Pige, uden at jeg vil kalde det fornemme, at hun er saa coqvete. Men det er en sulten Hund, som jeg er, om Pengene kun at giøre. Hendes Værelser ere udstaffered som en Grævindes, saa at om nogen vilde byde mig en halv Tønde Guld for min Velstand, tog jeg ikke derimod. Nu gik hun ind i sit Cabinet for at tage en anden Klædning paa; thi hun siger, at hun forandrer Klædedragt hver Time paa Dagen, hvilket er vel naragtigt, men dog Tegn til stor Formue. Vi siger alt DU til hinanden som gamle forlovede Folk, og hun kalder mig sit Hierte. Men der kommer hun i en prægtig Adriane.

Pernille. Om Forladelse, min Hierte! at jeg har ladet dig bie saalænge. Hvad synes dig om den Adriane?

Henrich. Den er ret galant, min Høne! Min Søster Frøyken Fikke har een af samme Tøy. Ja det er ma foi af samme Tøy. Jeg vil være en Rakkerhund, om det ikke er. Hvad har du givet for Alen, min Sirupskrukke?

Pernille. Mener du, at jeg veed saadant? Naar min Kammer-Pige kommer hiem, kand vi faae det at vide. Men har du mange Søskend, min Engel?

Henrich. Ikke uden en Søster. Men hun faaer intet af vort faste Gods, det falder altsammen til mig; hun tar kun nogle Penge og Juveler. Men see der kommer Hasenskræk, min Skytte. Hvad vil du, Hasenskræk?

---

20. Adriane] Adriene eller Adrienne var en opfæstet, fortil aaben Slæbkjole, uden Bælte.

Arv. Her er et Brev til velbaarne Junker fra Landet.

Henrich. Det er nok fra min Far, min Papa siger jeg. Han skriver mig altiid til paa Fransk eller Italiansk. Forstaaer du Fransk, min Siæl?

Pernille. Ney jeg har aldrig kundet lide det Sprog; thi det blir saa fordømt gemeent.

Henrich. Jeg maa læse hvad han skriver. Han læser. Vous plaitil dans la France comment, a Paris a cette heure tres humble non pas. Nu skal I see, at her er noget Nyt. Jeg maa læse videre. Rencollavet Bourdeaux fermez la porte. Diantre! der har vi det. Jeg maa blive gall. Videre: Diable m' emporte pluraliter. Voules vous dormir nominativus genitivus dativus Jean fonte comment vous portes rapportant autrement bestialement spælamdisimo. Ach ach, hvilket forbandet Tøy!

Gaaer og spadserer, tørrende Sveden af sig.

Pernille. Ach hvad er det, mit halve Hierte?

Henrich. Det var jo forbandet. Han vil true mig dertil; staaer det ikke saa i Slutningen? Jo vist: Autrement spælamdisimo bestialement autrement. Men jeg er Karl for min Hat.

Pernille. Ach hvad er det dog, min Snut?

Henrich. Om alt andet slaaer feyl, saa har jeg dog mine to Herregaarde, som er min Møderne-Arv.

Pernille. Men siig mig dog hvad det er, min Balsombysse!

Henrich. Han er min Papa, det er sandt, som jeg er all Respect skyldig; men jeg gir ham Dievelen.

Pernille. Hvad har han skreven, min Engel?

Henrich. Han maa vide pardi, at jeg Diable m' emporte har traad mine Børneskoe.

Pernille. Ach dølg det dog ikke længere for mig.

Henrich. Jeg vil døe paa at det er min Søsters, Frøyken Fikkes Intriguer. Ja jeg vil være et Carnalli-Beest, om det ikke er.

Pernille. Hvad er det for Intriguer?

Henrich. Men est du ma soeur, saa skal jeg vise dig, at jeg er din mon frere, petite Canaille!

Pernille. Siig mig det dog, min søde Siæl! eller jeg døer.

Henrich. Veedst du hvad det er, min Poppe? Min Papa skriver mig til, at han har hørt med Hierte-Sorg at jeg løber om og giør Amour til Fruentimmer udi Byen. Pardi mon jeg ikke er af den Alder, at jeg veed hvad jeg giør? I saadane Sager spør jeg ingen uden mit eget Hierte til Raads.

Pernille. Det mener jeg ogsaa.

Henrich. Jeg er alt en Karl, der lader mig rage 3 Gange om Ugen.

Pernille. Men hvad skriver han videre, mit Hierte! efterdi du blir saa vred?

Henrich. Jeg er en Karl, som forstaaer mit Fransøsk og Italiensk som mit Moers-Maal, og skulde ikke vide hvad min Velfærd er? Men I skal faae en lang Næse, mon cher Papa!

Pernille. Hvad er din Papas Forsæt da med dig, min Skat?

Henrich. Han er god nok, min Dukke! for sin egen Person; men han lar sig forføre. Det er ikke at beskrive hvad Fynter der er hos min Søster, Frøyken Fikke.

Pernille. Hvad giør hun da?

Henrich. Jeg veed nok hvad din Næse kløer efter, naadige Frøyken! Men du veedst ikke, hvilke Venner jeg har til Hove, og at Kongen offentlig har sagt om mig over Taffel: Den unge Herre er noget Extraordinaire hos. Hør, min Dukke! min Papa har sluttet Partie mellem mig og en Frøyken paa Landet, og vil, at jeg med det første skal have Bryllup med hende.

Pernille. Ach Magdelone! holdt mig, jeg besvimmer.

Henrich. Giv dig tilfreds, min Høne! det skal aldrig i Ævighed skee. Veedst du hvad? for at hindre saadant, vil vi holde Bryllup i Aften.

Pernille. Ja her er intet andet Raad at gribe til.

Henrich. Hasenskræk!

Arv. Velbaarne Junker!

Henrich. Taruntula præteritum perfectum je ne sais pas generosement dans la France par couvert. Forstaaer du vel?

Arv. Copis in sandung Spæckavet fripon Monsieur ovis fort bien. Gaaer ud.

Henrich. Jeg bad min Skytte holde Budet op med Snak, til jeg kommer hiem. Jeg vil skikke Bre[illegible] med ham til min Papa og lade ham vide min Mening, men intet melde om vor Forsæt at holde Bryllup i Dag, thi ellers kom han over Hals og Hovet til Byen.

Pernille. Det er sandt. Vi maa tie dermed.

Henrich. Min Engel! jeg skulde give dig nogl[illegible] Gaver; men Tidens Kortheds hindrer mig derudi.

Pernille. Ach ach, lad os holde Bryllup først. Vi kand altiid siden tænke derpaa.

Henrich. Jeg vil alleene give dig noget til Forsikkring om min Kierlighed. Forvar kun denne lille Ring med mit Træk udi. Gaverne udi sig selv skal blive des vigtigere.

Pernille. Saa maa jeg ogsaa give dig noget smaat Pudslerie for Løyer Skyld. Der er mit Portrait i Miniatur.

Henrich. Det ligner dig ikke meget, min Snut!

Pernille. Ney det er min Troe sandt. Men jeg har eet i Arbeyd af en anden Mester.

Henrich. Klokken 4re kommer jeg her til Copulationen.

Pernille. Alting skal være færdig til den Tiid.

Henrich. Adieu saalænge, min Putte!

Pernille. Adieu, Engel!

Henrich blæser i sin Pibe; Porteurene kommer med Portechaisen, hvorudi han setter sig, og kaster et Kys til hende til Affkeed. Hun giør ligeledes til ham. Han tar en Speyl af Lommen, og accommoderer sin Peruqve i Portechaisen.

---

20. Træk] Navnetræk.

Scen. 7.

Pernille. Magdelone.

Pernille. Hvad synes dig nu, Magdelone? Har jeg ikke Spillet vundet?

Magdelone. Jo maatte der kun ingen Hinder komme inden Klokken 4. Men hvad var det for et Billede, du gav ham?

Pernille. Det var Jomfrue Leonoras Portrait.

Magdelone. Est du gall, Pernille? Hvordan tør du vove saadant?

Pernille. Naar Jomfruen hører, at jeg har giort min Lykke derved, blir hun ikke vreed, men vil lee og have sin Lyst deraf. Kom, Magdelone! lad os gaae ind og giøre Anstalter til hans Komme. Du skal faae hvad jeg har lovet dig. **De gaaer ind.**

ACTUS II.

Scen. 1.

Leander.

Har jeg mine Dage hørt Magen til saadant? Her spilles jo samme Historie med mig som med Amphitrion. Mine Huusfolk tar mig for een, der løber med Liimstangen. Jeg befaler; de svare, at jeg har intet at befale. Jeg spør om min Tiener; de sige, han gik ud med Herren for en halv Time siden. Jeg siger dem, at jeg er Herre i Huset; de svare: Ikke i dette, men maaskee i et andet. Jeg giør mig vreed; de viser mig Dørren, og truer mig med deres Herre. Om jeg stod paa mit Hoved, saa kand jeg ikke begribe det Ringeste deraf. Men der seer jeg Arv. Hør, Arv!

---

20. **samme Historie . . . som med Amphitrion]** En Oversættelse af Molières „Amphitrion" hørte til det daværende kjøbenhavnske Theaterrepertoire.

Scen. 2.

Arv i sine Gaardskarls-Klæder. **Leander.**

Arv. Hvem kalder paa mig? Ey, Herre! velkommen fra Landet.

Leander. Det er mig kiert, at du kiender mig.

Arv. Hvorfor skulde jeg ikke kiende Herren?

Leander. Jeg tænkte virkelig, at jeg var bleven forvandlet, eller i det ringeste at jeg havde taget et andet Huus for mit eget. Hør, Arv! boer jeg ikke i dette Huus?

Arv. Jeg veed min Troe ikke rettere. Men hvorfor spør Herren om saadant?

Leander. Da jeg kom ind i Huset, vilde ingen tage mig for fulde; men disse nye Folk, som Henrich har antaget, sagde, at deres Herre nyelig var gaaet ud. Hvad Pokker er det for Koglerie? Hvor er Henrich?

Arv. Jeg har min Troe ikke seet ham meer end eengang, det første jeg kom i Byen; da visede han mig ud i Herrens Forretninger. Han maa nok være inde.

Leander. Kunde jeg kun faae fat paa den Knægt og høre, hvordan Sammenhængen er! Det er jo noget splitter galt Tøy. Hvor pleyer han have sin Gang, naar han er i Byen?

Arv. Han pleyer at gaae til Christoffers paa Hiørnet. Jeg er bange, at han sidder der udi en Lanter til Ørene.

Leander. Da skal han faae en U-lykke. Er her nu ikke andet at bestille? Spring hen og see, om du finder ham der.

Arv gaaer.

Leander. Her er vist min Svigerfars Huus; jeg vil der lidt ind at fornemme, om de er kommen til Byen. Men jeg seer, der kommer en Cavallier derfra. Hvad mon han har der at bestille?

---

25. Lanter] et vist Kortspil.

Scen. 3.

Henrich. Leander.

Henrich kastende Kys til Pernille indenfor. Adieu saalænge, mon cher! Lad ikke Tiden falde dig for lang. Adieu, lille Leonora! Lad alting være færdig til Klokken 4re, min Skat!

Leander. Ney dette er splitter galt; det er tusind Gange værre end det Forrige.

Henrich. Ha ha ha! hun er saa forliebt som en Rotte.

Leander. Hør min Herre! hvad har han i dette Huus at bestille? Har han nogen Skat eller Engel derinde? Men mig synes, at jeg kiender dette Ansigt.

Henrich. Ach Herre! jeg beder ydmygst om Forladelse.

Leander. Ney [hvad] nu? Det blir alt bedre og bedre. Henrich! hvor Fanden est du kommen i den Eqvipage?

Henrich. Ach Herre! misund mig ikke min Velstand. Jeg giør min Lykke i dette Huus.

Leander. Med hvem?

Henrich. Med en Jomfrue fra Landet, som heder Leonore.

Leander. Som boer i dette Huus?

Henrich. Ja det er hendes Fars Huus.

Leander. Vil du vanartige Skielm fixere mig?

Trækker sin Kaarde. Henrich falder paa Knæ.

Leander. Vil du sige mig hvad dette er for Koglerie?

Henrich. Ach Herre! misund mig ikke min Lykke; jeg er dog en gammel troe Tiener.

Leander. Jeg kløver dit Hoved, hvis du ikke strax siger mig, hvorfor du har ført dig saadan op, og hvad du har at bestille i dette Huus.

Henrich. Jeg skal bekiende alting fra Begyndelsen til Enden. Da Herren skikkede mig til Byen at giøre alting rede for at modtage hans tilkommende Kiæreste, og jeg fik alle Herrens Klæder og Sager under Hænder

tillige med Ordre at antage nogle nye Folk, kom der en særdeles Lyst paa mig (ingen Barselqvinde kand falde paa saadant), nemlig at forsøge alleene, hvordan det var at være en fornemme Herre. Medens jeg agerede saadan Person, fornam jeg, at omsider en fornemme Frøyken blev forliebt og satte efter mig.

Leander. Hvad er det for en Frøyken?

Henrich. En Frøyken, som boer i dette Huus, og heder Leonora.

Leander. Hør, hvis du blir ved at harcellere, est du Dødsens.

Henrich. Jeg skal min Troe ikke sige et usandt Ord. Denne Forlibelse drev mig til at fremture i min Eqvipage; thi jeg tænkte ved mig selv, om Herren faaer at vide, at jeg har brugt hans Klæer, tar han det dog ikke unaadigt op, naar han fornemmer, at hans gamle troe Tiener giør sin Lykke derved.

Leander. Videre, videre!

Henrich. Jeg blev omsider anmodet af hende om Kierlighed ved en gammel Kielling. Jeg har besøgt hende to Gange i Dag, og vi har berammet vort Bryllup Klokken 4re.

Leander. Hvad heder Jomfruen, siger du?

Henrich. Hun heder Leonora.

Leander. Og boer i dette Huus?

Henrich. Ja det er hendes Fars Huus. De boer ellers paa Landet; men dette Huus er de udi, naar de opholde sig i Byen.

Leander. Jeg har nok. Du est en Misdæder. Du skal døe.

Henrich. A = = = = spar mig, Herre! Jeg har dog intet andet Ondt giort end det, at jeg af Galskab har taget Herrens Klæer paa. Hendes egne Folk skal vidne med mig, at jeg ingen Roe har fundet havt for hende.

Leander. Det er ikke dine Gierninger, du skal døe for, men dine løgnagtige Ord, i det du vil sette et fornemme Fruentimmer saadan Klik paa.

Henrich. Hvis det ikke er sandt alt hvad jeg har sagt, vil jeg selv for mine egne Penge kiøbe Strikken,

hvormed Herren maa henge mig. Der kommer Arv, han skal stadfæste alting med mig.

Scen. 4.

Arv. Henrich. Leander.

Arv. Ney Herre! han er ingensteds at finde.

Leander. Hid, din Hund! og bekiend Sanden, eller jeg opoffrer dig med.

Arv paa Knæ. A = = = = = = =

Leander. Er det sandt, at den Jomfrue i dette Huus er forliebt i Henrich, og vil holde Bryllup med ham i Dag.

Arv. Ja mare er det sandt, Herre! men hvad kand jeg dertil? Jeg har hørt hende sige, at hun ikke har kundet sove roelig af Elskov for ham. Jeg har seet hende kysse ham. Hvad de ellers meer har giort, det maa de og deres Dievel vide.

Henrich. Kand nu Herren høre, at jeg ikke lyver? Jeg har endnu det Portrait i min Lomme, som hun forærede mig.

Leander. Lad see. Ach Himmel, er det mueligt? Staaer op igien begge; jer skal intet Ont vederfares. Hvad skal jeg tænke? Hvad skal jeg sige? Hvad skal jeg giøre herved? Er nogen Sorg i Verden saa stor, som kand lignes ved min? Er nogen U-lykke meer uformodentlig paakommet et Menneske? Har noget Fruentimmer været meer habile i at forstille sig end denne Leonora? Naar jeg eftertænker hendes Stand og høye Affkom, hendes udvortes Ærbarhed, Dyder og Kydskhed, synes denne Historie utroelig; naar jeg derimod hører disse Vidnesbyrd, seer hendes Portrait, maa jeg troe det. Mit Hierte er saa omspændt af Sorg og Forbittrelse, min Hierne saa forvirret, at jeg veed ikke hvad Resolution jeg skal tage. Jeg vil bryde ind udi Huset og opoffre den Forræderske. Ingen skal kunne legge mig det til Last; men alle skal kalde det en retfærdig Hevn og be-

---

27. Affkom] Herkomst.

kiende, at om der var noget større end Døden, havde hun fortient det. Men mon jeg skulde kunne understaae mig at myrde den, som jeg nyelig elskede som min egen Siæl? Mon det er Straf nok for hende, at hun døer for min Haand? Ney hun skal leve, det er hende større Straf, og jeg vil omkomme mig selv, at hun maa leve med des større Skiendsel og Foragt. Gaaer og spadserer. Dog hvad⨯skytter saadant nedrigt Gemyt om Foragt? Een, der ikke har skiæmmet sig ved at bryde sit Løfte og forliebet sig udi saadan Karl, vil kun lee deraf og glæde sig over min Død, paa det hun uden Hinder kand naae sit Maal og fornøye sit løsagtige Sind. Ney jeg vil tractere det med Foragt og befodre Henrichs Kierlighed, thi hun er ham ikke for god. Hør, Henrich! veedst du hvem din Kiereste er? Det er just den selv samme, som jeg skulde holde Bryllup med.

Henrich. Ach Herre! jeg beder om Naade. Jeg har min Troe endnu ikke rørt hende. Jeg staaer fra mine Prætensioner.

Leander. Bliv du kun ved at elske hende som tilforn.

Henrich. Ach ney Herre! det var jo canaliøskt af mig, om jeg vilde giøre saadan brav Herre til Hanrey.

Leander. Du giør mig ikke til Hanrey, naar du faaer hende selv.

Henrich. Ach ney Herre! jeg er alt for ringe at gaae ham udi Forkiøb. Jeg vil strax gaae hen og aabenbare hende hvo jeg er, og sige, at Herren er bleven vreed, saa falder hun nok til Føye, og Herren kand endnu holde Bryllup med hende i Aften.

Leander. Dersom jeg havde ikke meer Ambition end du, Henrich! saa gik det saaledes. Ney holdt du kun gode Miner, hun skal blive din Brud i Dag. Jeg skal befodre din Kierlighed; thi jeg kand ikke hevnes paa anden Maade.

Henrich. Ney jeg vil heller døe end stikke Herren ud.

---

8. hvad skytter saadant nedrigt Gemyt om Foragt] hvad ændser et saadant nedrigt Sind Foragt.

Leander. Hør, Henrich! vil ikke du, saa skal jeg pudse Arv op og bane ham Vey til denne Lykke.

Arv. Jeg takker Junkeren. Vil ikke han, saa vil jeg.

Henrich. Ney Tak, Slyngel! det er for født Stykke for dig. Vil ikke Herren have hende, saa blir jeg nok ved Huset.

Leander. I kand skiftes ad begge to, du kandst lade Arv ligge hos hende iblant; thi som jeg merker, tager hun alting til Takke.

Henrich. Ney Herre! jeg er forbandet jaloux; men vil Herren selv giøre mig den Ære iblant, saa = = =

Leander. Ney Henrich! jeg skal ingen Indpas giøre dig. Bliv nu kun ved, og lad dig for alting ikke merke, at du har talt med mig. Jeg vilde give hundrede Rdlr. til at du havde alt haft Bryllup med hende.

Henrich. Men kand jeg da være vis paa at Herren ikke skiemter med mig?

Leander. Kandst du ikke begribe, Henrich! at ingen Gierning er hæsligere end den, hun har bedrevet mod mig, og at jeg derfor paa ingen Maade bedre kand blive hevnet end at see hende gift med min Tiener?

Henrich. Men, Herre! naar dette kommer for Lyset, at jeg er kun en fattige Tiener, kand jeg blive straffet derfor.

Leander. Ingenlunde. Jeg skal tage mig din Sag an. Alle Folk, som hører hendes Utroeskab og Løsagtighed, vil glæde sig over hendes Skam.

Arv. Jeg troer mare, at hun har ogsaa lidt Godhed for mig. Du fortryder vel ikke paa, Henrich! at jeg besøger dig, naar du blir gift?

Henrich. Du skal faae en U-lykke, dersom du kommer inden min Dørtærskel.

Leander. Det maa I forliges om, som I ere Venner. Kommer, lar os gaae ind.

De gaaer ind. Henrich rykker Arv i Haaret, og truer ham paa Veyen.

Scen. 5.

Leonora. Pernille.

Pernille. Ach velbaarne Frøyken! naar hun faaer Aarsagen at vide, saa haaber jeg, at hun lar sin Vrede falde.

Leonora. Det er slet ikke formedelst Klæderne, jeg er fortrøden; men at du vil gaae og spille Giæk udi Huset nu, her er saa meget at bestille.

Pernille. Jeg giør det min Troe ikke af Galskab.

Leonora. Den Feber, som du fik sidst, jeg forlod dig her i Byen, maa ikke have udraset. Det er best, du gaaer hen og legger dig. Men hvad driver dig til at bruge saadane Optøyer?

Pernille. Jeg giør en stor Lykke derved. Her er en riig ung Herre, men ligesaa naragtig som riig; den samme bilder sig ind, at jeg er en fornemme Jomfrue, og giør Amour til mig.

Leonora. Jeg vil intet Coqveterie have i mit Huus. Er det af Penge=Trang eller Løsagtighed, at du giør saadant? Fy skamme dig! Jeg har altiid havt bedre Tanker om din Ærlighed. Saadan Karl giver dig en Snees Ducater, og lar dig siden løbe.

Pernille. Ach ney Frøyken! det er ikke paa den Maade. Han har lovet mig Ægteskab, og vi blir vied sammen Klokken 4re, dersom hun ikke vil hindre mig i min Lykke.

Leonora. Jeg vil ikke hindre dig i din Lykke, Pernille! Men hvad mener du der vil paafølge, naar han siden faaer at vide, at du est en Tieneste=Pige?

Pernille. Det er en Karl, som løber med Liimstangen. Han er forliebt i min Person, og har lovet mig Ægteskab uden at forespørge sig om min Stand og Vilkor, saa jeg bedrager ikke ham, men han bedrager sig selv.

Leonora. Vil du vove det, saa maa du gierne

---

21. Ærlighed] Sædelighed, Kydskhed.

for mig. Men jeg er bange, at min Far kommer i Byen for hastig.

Pernille. Hvor snart mon han komme?

Leonora. Da jeg reyste fra vor Lystgaard, sagde han at ville komme strax efter. Han er her vist nok inden Aften; thi mit Bryllup er berammet i Dag. Men hvad er det for en ung Herre, som har forliebet sig udi dig?

Pernille. Han boer i dette Huus lige herover.

Leonora. I hvilket Huus?

Pernille. Her i dette Huus.

Leonora. Est du gall, Pige? Du har maaskee seet ham engang gaae derind; men han kand ikke boe der, thi dette Huus hører Leander til efter den Underretning, jeg har faaet.

Pernille. Ja det er saa, Frøyken! han heder Leander. Hans Venner har lovet ham bort til een, som ikke staaer ham an, og det er just derfor, han haster saa meget med vor Bryllup.

Leonora. Det er, som jeg siger, Pige! Feberen har ikke raset ud hos dig.

Pernille. Det er min Troe, som jeg siger. Den gamle Magdelone, som boer i vor Baggaard, skal vidne med mig, at den Leander, som boer i dette Huus, har lovet mig Ægteskab. Magdelone, Magdelone! kom ud lidt.

Scen. 6.

Pernille. Magdelone. Leonora.

Pernille. Magdelone! er det ikke sandt, at jeg er forlovet med den unge Herre Leander, som boer her lige over?

Magdelone. Jo det er sandt. Men, hierte Frøyken! hindre hende ikke i hendes Lykke; hun har dog tient længe og troeligen. Hun kommer til Riigdom derved, og blir en stor Frue, og jeg forsikrer, at hun blir taknemmelig.

Leonora. Hvad? har I overlagt med hinanden at narre mig?

Magdelone. Det være langt fra, smukke Frøyken! Det er min Troe i alle Maader, som jeg siger.

Pernille. Frøykenen maa gierne straffe mig, dersom hun befinder ringeste Usandfærdighed i mine Ord.

Leonora. Han heder Leander, siger du?

Pernille. Ja.

Leonora. Han boer i dette Huus lige overfor?

Pernille. Ja men han er ellers boende paa Landet.

Leonora. Men hvad er det for en Ring, som du bærer paa Fingeren?

Pernille. Den Ring fik jeg af ham i Dag.

Leonora. Ach hold mig, jeg daaner.

Magdelone. Tænkte jeg ikke vel, Pernille! at det vilde saa gaae? Men hvorfor legger Frøykenen dette saa meget paa Hierte? Det er jo naturligt, at et Menneske søger at giøre sin Lykke.

Leonora til den anden Side. Ja det er hans Ring. Hvor utroelig Historien er, saa er det dog, som de siger. Ach om jeg var den største Misdæder, kunde Himmelen ikke straffe mig høyere. Hvo kand fæste sin Liid paa nogens Løfte meer? Hvo kand dømme af eens udvortes Væsen og Gebærder hvad der boer i Hiertet? Jeg har vægret mig længe for at begive mig i Ægtestand. Jeg har afslaaet adskillige anseelige Partier. Ingen har staaet mig an uden denne Leander, som jeg nu befinder at overgaae alt hvad som kand opregnes udi Liderlighed. Hvad skal jeg giøre? Hvordan skal jeg hevne mig? Forræderiet er saa stort, at jeg ikke kand hitte paa nogen tilstrækkelig Hevn. Ach u-lyksalige Leonora! i en u-lyksalig Tiid for dig kom den Person i din Faders Huus, i en u-lyksalig Tiid kom du til Byen at høre saadant. Dog hvad siger jeg? Hvad klager jeg? Hvi kalder jeg det en u-lyksalig Tiid? Det maa heller kaldes den lyksaligste Dag for mig min hele Livs-Tiid, paa hvilken saadan Forræderie er bleven aabenbaret, og jeg derved undgaaer at falde i det liderligste Menneskes Hænder. Hør, Pernille! den Person, som elsker dig, er just den samme, som var forlovet med mig.

Pernille. Ach velbaarne Frøyken! hun overiler sig ikke. Hun kand tage feyl. Hvoraf kand hun vide det?

Leonora. Jo Pernille! her er meer end eet Beviis. Han har selv sagt mig, at han nyelig har kiøbt dette Huus her lige over, hvor vi skulde holde til, naar vi vare udi Byen. Han er ellers boende paa Landet, han heder Leander, og her kiender jeg til Overflod hans Ring.

Pernille. Ach jeg døer af Angst og Forskrækkelse.

Leonora. Og jeg af Hevngierighed og Forbittrelse.

Pernille. Ach Frøyken! tag mit Liv fra mig.

Leonora. All min Velfærd bestaaer i dit Livs Conservation; thi jeg kand ikke hevnes paa anden Maade, uden han til Straf faaer min Tieneste-Pige.

Pernille. Men hvor kom Frøykenen til at blive forlovet med ham?

Leonora. Han kom for 6 Uger siden at slutte et Kiøb med min Fader. Der blev han forliebt i mig, og begiærede mig til Ægte. Jeg har ingen Stadighed til at fortælle dig Resten; thi mit hele Legeme brænder af Begiærlighed til Hevn. Jeg reyser strax til vor Lyst-gaard igien.

Pernille. Og jeg reyser med. Gid jeg aldrig var kommet til Byen, at jeg saadant skulde berøve min Jomfrue.

Leonora. Hør, Pernille! Hvis du har nogen Estime og Kierlighed for mig, saa bliv ved at fuldføre Comoedien, og lad dig ikke merke, at jeg har været her og talt med dig. Hvis du ikke spiller din Rulle, som du har begyndt, faaer du mig aldrig meer at see; thi jeg døer, hvis jeg ikke blir hevned, og jeg kand ikke blive hevned paa anden Maade.

Pernille. Ach ach, Frøyken! er det mueligt, at = =

Magdelone. Giør, du Taadse! som Frøykenen

1-2. hun overiler sig ikke] overil Dem ikke. — 24-25. at jeg saadant skulde berøve min Jomfrue] at jeg saaledes skulde røve fra min Jomfru, plyndre hende.

forlanger, saa blir hun hevnet, du blir en stor Frue, og jeg faaer de Penge, som mig er lovet.

Leonora. Jeg siger dig endnu engang, Pernille! at all min Velfærdt bestaaer derudi, at du spiller din Rulle vel; du bliver i visse Maade lykkelig derved, efterdi han har store Midler.

Pernille. Ja det er sandt. Han kand sagte være god nok til mig. Efterdi Jomfruen vil saa have det, saa skal jeg min Troe spille Comoedien det beste, jeg har lært.

Leonora. Gak du kun ind, og efterlev troelig hvad jeg har befalet dig. Jeg gaaer hen til en god Ven, som skal reyse med mig til vor Lyst=Gaard.

De gaaer ind.

Scen. 7.

Leonora. Leander.

Leonora. Saa stor som min Kierlighed var, saa heftig er min Forbittrelse.

Leander taler til Henrich udenfor. Som jeg siger, Henrich! nu gaaer jeg til Side lidt.

Leonora. Den, som jeg tilforn elskede som min egen Siæl, hader jeg nu meest af alle Mennesker paa Jorden. Men hvo er det, som taler? Ach Himmel, der kommer den Forræder.

Leander. Er det ikke Leonora? Ey, gaaer hun bort? Er hun saa bange for mig, dydige Frøyken?

Leonora vender sig om. Velbaarne Junker! hvor skulde jeg eller nogen være dydig? Han har jo sluget all Dyd op, saa der er intet tilbage for andre.

Leander. Ha ha ha, kydske Lucretia!

Leonora. Ha ha ha, kydske Joseph!

Leander. Jeg admirerer hende, Frøyken!

Leonora. Der er ikke saadan Junker til som han.

Leander. Kiender hun dette Portrait, dydige Frøyken?

Leonora. Ney ikke i hans Hænder.

Leander slængende Portraitet til hende. See der har hun det tilbage.

Leonora. Kiender dydige Junker dette Portrait?

Leander. Jo desværre.

Leonora. See der ligger det.

Leander. Der ligger den Tobaksdose, hun forærede mig.

Leonora. Der ligger hans lumpne Armbaand.

Leander. Der ligger hendes lumpne Stok med Guldknap.

Leonora. Og der hans lumpne Øren-Ringe.

Leander spyttende. Der ligger den Huldskab og Troeskab, I gav mig.

Leonora. Tvi, der ligger jeres igien.

Leander. Adieu, dydige Jomfrue! hels jere Forældre.

Leonora. Adieu, udkaarne Junker! prosit die Mahlzeit.

Hun gaaer bort.

Leander. Hvilket uforskammet Qvinde-Menneske! Langt fra at skamme sig ved sin Misgierning, hun traadser oven i Kiøbet. Men jeg faaer en tilstrækkelig Hevn, naar hun hører, at hendes nye Kiæreste blir forvandlet til en gemeen Lakey.

Scen. 8.

Arv.

Mig syntes, her var Klammerie udenfor; men jeg seer ingen. Ney her er ingen. Mon jeg drømte? Jeg tænker paa den forbandede Henrich, hvilken Lykke han giør i Dag. Det er dog et Dievels Spring paa eengang at springe lige fra et Bagbeest til en Junker. Jeg er ikke misundelig; men jeg kand ikke nægte, at om jeg paa en god Maade kunde vrikke Halsen om paa ham, saa giorde jeg det. Thi hvad er hans Fortienester mere end mine? Jeg har tient ligesaa længe og troelig som han. Jeg seer ligesaa vel ud som den Slyngel. Havde jeg bleven skikket i Byen først i hans Sted, saa havde

jeg maaskee kunnet giort samme Lykke; men just fordi jeg fik ikke det Ærende, saa er og bliver jeg en Slyngel, og han blir velbaaren. Jeg vil dog holde gode Miner formedelst de 50 Rdlr., han lovede mig. Det kand ogsaa hende sig, at jeg kand faae en Finger i Soddet med; thi den Kiselinke, som han faaer, lar sig aldrig nøye med een Mand. Havde jeg fat paa den gamle Kone, skulde jeg bestikke hende at roese mig for Jomfruen. Jeg vil see igiennem Porthullet, om jeg blir hende ikke vaer.

Scen. 9.

Henrich. Arv.

Henrich. Hvor Pokker blev Arv? Nu har jeg ham nødig. Men see staaer han ikke der og vil lure sig ind i Huset? Ach jeg maa blive gall.

Lister sig sagte til ham, og trækker ham tilbage efter Haaret.

Arv. A = = = = = =

Henrich. Vil din Hund holde din Næse herfra?

Arv. Hvad Ondt giør jeg, Henrich?

Henrich. Fort herfra, siger jeg.

Arv. Maa jeg ikke staae paa Gaden?

Henrich. Men ikke ved dette Huus; hvis jeg fornemmer, at du kaster kun dit Øye paa Huset, skal jeg lade dig henge uden for Vinduerne, andre til Skræk og Exempel.

Arv. Det har du ingen Magt til.

Henrich. Ha ha, en Mand paa en halv Tønde Guld som jeg skulde ikke have Magt til at lade henge en Gaards-Karl?

Arv. Om du blev Mand paa en heel Tønde Guld, est du dog kun af Geburth en Lakey. Det er Forskiæl mellem en riig Mand og en fornemme Mand.

Henrich. Aldeles ingen Forskiæl. Jeg setter, at jeg er Fuldmægtig hos en stor Herre, jeg er da kun en ringe Person mod ham; men om jeg nu filouterer ham

---

31. Det er Forskiæl] Der er Forskjel.

fra alt hans Gods, blir jeg strax fornemmere end han, skiønt han beholder sin forrige Titul, og jeg heder kun slet og ret Henrich som tilforn.

Arv. Ja seer du vel, saa blir du derfor ikke fornem.

Henrich. Jo vist; thi naar jeg og min Herre siden kom i Vertskab sammen, saa gav Verten vel Herren det fornemmeste Sæde, men mig den mageligste Stoel. Naar en Kapuun skulde deles, fik Herren det første Stykke, men enten af Halsen eller Ryggen, men jeg med de sidste fik Brystet; saa Herren fik Complimenter for sin Tituls Skyld, men jeg solid Ære formedelst mit Gods, og fordi jeg kunde tractere Verten dobbelt igien. Jeg tiente, førend jeg kom til Monsr. Leander, hos en fornemme Mand, som var kommen til Agters. Den samme, erindrer jeg, blev engang invitered paa Caffee paa et Sted, hvor ogsaa var en riig Kieldermand. Man syntes at giøre min Herre meest Ære, og skienkede først for ham; men det var for at forsøge paa hans Skaal, om Caffeen havde sat sig, thi Kieldermanden fik altiid den sidste Koppe, men den beste. Aarsagen var let at fatte; thi naar Verten kom til min Herre igien, fik han kun en Prise Tobak, men hos Kieldermanden et got Maaltiid. Du møder to Personer sammen, Arv! den ene siddende udi en Vogn, og den anden traskende udi Skarnet til Fods, skiønt paa den Agendes høyre Haand. Hvilken synes dig at være fornemst af de to?

Arv. Den, som ager.

Henrich. Det mener jeg og, skiønt Fodgiængeren gaaer øverst. Skal man derfor kalde den meest fornem, der nyder grundigst Ære, er en riig Handverksmand altiid fornemmere end en fattig Signør. Den ene er titular fornem, og den anden virkelig. Derfore, Arv! om jeg faaer flere Penge med denne Jomfrue, end min Herre har, saa blir jeg virkelig fornemmere end han. Derfor maa du og andre tractere mig paa anden Foed herefter.

Arv. Jeg kand dog ikke faae det i mit Hoved.

---

6. i Vertskab] til Gjæstebud, Gilde.

Henrich. Hør, Arv! om jeg vil give dig 20 Rdlr. meer i Løn end Leander, hvem vil du da helst tiene hos?

Arv. Da vil jeg helst tiene hos dig.

Henrich. Der blir endelig ikke af, Arv! men jeg siger kun for Exempels Skyld. Vil du holde dine Øyne fra Huset, Knægt? Fort ind, her er adskilligt at forrette. Støder Arv ind. Det er galt nok; naar man gifter sig med saadan riig Coqvete, maa man føye hende i Begyndelsen og holde aaben Bord det første Aar. Men naar jeg blir lidt gammel i Sadelen, tar jeg Skildtet ind, og min gode Frue skal siden dantze efter min Pibe. Jeg maa stille mig ydmyg og føyelig an i Førstningen, indtil jeg faaer Pengene udi Hænderne; siden skal det ikke gaae hende bedre end andre slige Damer, der gifter sig paa den Maade. Gaaer ind.

ACTUS III.

Scen. 1.

Leonora. Magdelone.

Leonora. Saa det er gandske klappet og klart, Magdelone?

Magdelone. Ja de ere alt Ægtefolk, som ingen kand skille fra hinanden.

Leonora. Og du saae selv, at de bleve sammenviede?

Magdelone. Ja med disse mine Øyen. Men der vil ligge et Fandens Huus, naar han fornemmer, at det er en Tieneste-Pige, han har faaet.

Leonora. Det vil ikke sige. Hvis hans Midler ikke var, saa var hun endnu den liderlig Karl alt for god; men jeg kand tænke, at det er en heel Hob for saadan fattig Tieneste-Pige at blive en fornemme Frue. Men hvor er Leander nu?

Magdelone. Han tog Afskeed strax efter Vielsen, og lovede at komme igien mod Aftenen at føre sin nye Brud bort.

Leonora. Ha ha ha! See at du kandst skaffe mig Pernille herud.

Magdelone. Ja jeg skal strax bringe hende hid. Men jeg haaber, Frøykenen holder hende til at blive ved sit Løfte; thi hun har forsikret mig om 400 Rdlr. for min Umage.

Leonora. Hun skal nok holde sit Løfte.

Magdelone. Nu gaaer jeg ind at hente hende.

Leonora. Har jeg lidet Spot og Fortræd, saa har jeg og faaet en anseelig Hevn. Han skiemte sig ikke engang ved sin Gierning, da han talede med mig, men foragtede og beloe mig oven i Kiøbet. Det er jo den største Grad af Liderlighed, et Menneske kand forfalde til. Nu veed jeg ikke, paa hvad Foed jeg skal tractere Pernille. Jeg faaer vel kalde hende Frue; thi den første Bog, saadane Tøyter læser, naar de ere komne i Velstand og Høyhed, er Rangs-Forordningen. Men der kommer hun.

Scen. 2.

Leonora. Pernille. Magdelone.

Leonora. Jeg maa dog forsøge først, om hun er bleven storagtig. Nu, Pernille! hvor gaaer det?

Pernille seer suurt og svarer intet.

Leonora. Hvorledes er Sagerne avanceret, min kiære Frue?

Pernille. Ach jeg takker Frøykenen for Efterspørsel. Vi ere alt ægte viede Folk. Om en halv Time kommer han og henter mig bort til all sin Herlighed.

Leonora. Nu, det er mig kiert. Jeg gratulerer.

Pernille. Men har Frøykenen været paa Lystgaarden imidlertiid?

Leonora. Ney jeg betænkte mig. Jeg lod en

---

13. skiemte] skammede.

Expres gaae til min Far for at faae ham des hastigere hid; jeg troer nok, at han vil være her dette Øyeblik.

Magdelone. Men jeg er bange, at naar han faaer Sammenhengen at vide, at han løber fra dig, Pernille!

Pernille. Naar Frøykenen kalder mig Frue, saa kandst du ogsaa vænne din Mund dertil, Magdelone! nu er jeg kommen i den Stand. Enten han løber bort eller ey, saa er jeg dog virkelig vied til ham.

Leonora. Hvor vil han løbe hen? Han har jo sit faste Gods. Han skal nok holde Trop.

Pernille. Men det er nu at tage i Betænkning, om jeg skal lade ham vide min Tilstand i Aften, førend jeg gaaer til Sengs med ham.

Leonora. Det maa skee, ligesom min Far finder for got. Han vil være her i et Øyeblik; lad os gaae ind saalænge.

Scen. 3.

Leander. Henrich.

Henrich. Jeg blues dog ved [det], Herre! naar jeg tænker derpaa, hvorvel jeg har giort det efter Herrens Ordre.

Leander. Troe mig, Henrich! at det er den største Tieneste, du nogen Tiid har giort mig.

Henrich. Men det var dog Herrens forlovede Brud.

Leander. Just derfor vilde jeg have hende straffet. Havde jeg ikke faaet Hevn paa hende selv, saa havde jeg forgrebet mig paa hendes Far, som har villet binde mig et Menneske paa Ermene af den Natur.

Henrich. Men har hun virkelig Midler?

Leander. Hun har store Midler efter sin Moder alleene, som hendes Fader ikke kand forholde hende. Men jeg kand vidne for Himmelen, at jeg saae ikke efter hendes Velstand, men alleene hendes Person. Dersom du havde seet, Henrich! med hvilken Ærbarhed hun førte sig op i sin Faders Huus, da jeg var der, skulde du have villet forsvoret, at hun var af den Natur.

Henrich. Det er ikke at beskrive, hvordan de Fruentimmer kand forstille sig. Men jeg skal nok holde hende i Tøyelen, naar jeg blir lidt gammel i Sadelen. Jeg skielver, naar jeg tænker paa hendes Far. Jeg er bange, at han legger Haand paa mig, og lader mig arrestere.

Leander. Det har ingen Fare. Jeg taler først med Seigr. Jeronimus, og besværger mig over hans Datters hæslige Opførsel. Derpaa skal du komme ind i dine Lakey-Klæer og fortælle ham hele Historien. Enten blir han da ophidset mod dig, og vil hevne sig, saa skal jeg tage dig i Forsvar som en ærlig Mand, eller han slaaer Haanden af sin Datter, og lar hende løbe, hvilket er troeligst. Saa beholder hun dog sin Møderne-Arv. Men hvorledes kom du fra hende igien?

Henrich. Da Vielsen var skeed, tog jeg Afskeed for en Times Tiid, og lovede mod Aftenen at komme igien for at bringe hende til mit Huus. Det var med stor Møye, at hun vilde give mig saa lang Tiid; thi hun er saa forliebt som en Rotte, og jeg troer, at hun tæller hvert Minut, medens jeg er borte.

Leander. Ach det er en forskrækkelig Historie. Efterkommerne vil holde det for en Fabel. Men der seer jeg Seigr. Jeronimus komme; løb du ind og ifør dig i dine Lakey-Klæer, indtil jeg har dig nødig.

Scen. 4.

Jeronimus. Leander.

Jeronimus. Min Datter lader mig ved en Expres vide, at jeg maa strax komme til Byen. Jeg kand ikke begribe hvad det vil sige. Mon hun er bange, at hun ikke tilig nok skal komme i Brude-Seng? Men der seer jeg Monsiør Leander. Hans Tiener, min kiære Svigersøn! Vi to vil nok een Vey. Har han talt med min Datter, siden hun kom til Byen?

Leander. Ja jeg har.

---

8. besværger] besværer.

Jeronimus. Men hvorfor skikker hun Expres efter mig?

Leander. Det maa hun vide. Hun maa have noget at aabenbare sin Far, som ligger hende paa Hiertet.

Jeronimus. Det er meget. Skulde I ikke vide det?

Leander. Ney vi har kun talt meget kort sammen.

Jeronimus. I fik vel ikke Stunder at tale meget sammen for Kyssen. Det er og en ævig Slikken med jer forliebte Folk.

Leander. Ney det gik dog denne Gang temmelig lovlig til.

Jeronimus. Ja jeg troer det nok. Havde jeg kun hundrede Daler for hvert Kys, I har faaet, siden hun kom til Byen, saa var jeg en riig Mand.

Leander. Siig ikke det, Seigr. Jeronimus!

Jeronimus. Men ret Alvor: hvorfor skikkede hun Bud efter mig?

Leander. Det er mig min Troe gandske uvitterligt.

Jeronimus. Det er noget Skalkerie, som I har overlagt med hinanden; men jeg faaer nok at vide det, naar jeg taler med hende selv.

Leander. Det tviler jeg ikke paa.

Jeronimus. I er maaskee bange, at I skal ikke tilig nok komme i Brudeseng?

Leander. Jeg min Troe ikke; om hun længes saa meget derefter, det skal jeg lade være usagt.

Jeronimus. Jeg troer det nok; ligesom I i alle Maader er ikke ligesaa forliebt som hun. Ha ha ha! kom, lar os gaae ind.

Leander. Jeg har i det Huus ikke at bestille.

Jeronimus. Ey, nu er ikke Tiid at skiemte, Aftenen er for Haanden. Kom, lad os gaae ind. I har noget Pudserie fore, ha ha ha! men alting har sin Tiid.

Leander. I faaer virkelig en forbandet Hob Pudserie at høre, naar I taler med hende selv.

Jeronimus. Jeg troer ikke, at hun har ilet med Vielsen, førend jeg kom.

---

37. Jeg troer ikke] Jeg skulde dog ikke troe.

Leander. Jo hun har min Troe.

Jeronimus. Ey, det vilde jeg min Troe dog ikke skulde været skeed. Det er jo forbandet hidsig at gaae til Verks. I kunde jo have biet, til jeg kom.

Leander. Taler I til mig? Jeg har min Troe ingen Deel derudi.

Jeronimus. Hvad Pokker er det for Harcellering?

Leander. Er der noget harcelleret, saa er det alleene paa hendes Side.

Jeronimus. I siger jo først, at I har kun talet gandske kort med hende, og nu siger I, at = = =

Leander. Ja det er sandt, det var gandske kort, men desmeer kierligt; thi de sidste Ord, jeg havde den Ære at sige hende, var disse: Gak Fanden i Vold, dit Skarn!

Jeronimus. Hvad Pokker er dette, Sviger=Søn? Man kand jo blive gal over saadan Tale.

Leander. Min Herre! det Ord Sviger=Søn skurrer forbandet i mit Øre. Forskaan mig for den Titul.

Jeronimus. Hvad? har I ikke begiæret min Datter?

Leander. Jo det nægter jeg ikke.

Jeronimus. Er I ikke bleven forlovet med hende?

Leander. Det nægter jeg heller ikke.

Jeronimus. Er I ikke da min Svigersøn?

Leander. Det nægter jeg aldeles.

Jeronimus. I kand Fanden ikke nægte det. Vil I gaae derfra, saa skal jeg spille med jer, saalænge I har en Skilling i Pungen.

Leander. I kommer til kort, Seignr. Jeronimus! I taber Sagen. Den er alt tabt.

Jeronimus. Hvorledes skulde jeg tabe den Sag?

Leander. Det faaer I at høre, naar I taler med jer Datter.

Jeronimus. Jeg merker nok, at der er kommen Misforstand imellem jer.

Leander. Ja det er vist ungefehr saa.

Jeronimus. Men hvori bestaaer den Misforstand?

Leander. Min Herre! jeg vil ikke forekomme hans Datter i at fortælle det. I faaer tilstrækkelig Underretning af hende selv.

Jeronimus. Det skal jeg strax faae at vide. Men jeg er vis paa at min Datter ikke har givet Anledning dertil; thi jeg skulde ikke roese mit eget Barn, hun er alt for sagtmodig og dydig dertil.

Leander. Hun er Dyden selv.

Jeronimus. Hvad Fanden er det da for Capricer, Svigersøn?

Leander. Monsieur! jeg beder, han forskaaner mig for = = =

Jeronimus. Hvad Pokker er dog dette? Jeg maa strax ind for at hielpes af Drømmen.

Scen. 5.

Leander.

Jeg vil, at hun skal aabenbare Historien for ham selv; thi den kand dog ikke længe dølges. Han gir hende et Par Ørefigen, og lar hende løbe med hendes Lakey; thi der er ikke andet ved at giøre. For mig maa han ellers giøre hvad ham lyster; nok er det, at jeg har faaet en anseelig Hevn. Nu vil jeg ind og holde Henrich i Bereedskab; thi dersom hun har ikke aabenbaret det, skal han. Ach havde jeg ikke elsket hende saa høyt, saa havde min Hevngierighed ikke været saa stor.

Gaaer ind.

Scen. 6.

Jeronimus. Leonora.

Jeronimus. Ney kom kun her ud, at vi kand tale i Eenrum sammen. Men jeg seer, han er alt borte.

Leonora. Hvem er borte?

Jeronimus. Leander.

Leonora. Det troer jeg nok; hans onde Samvittighed tillader ham ikke at bie.

Jeronimus. Hvad Pokker er dette for Mis-

forstand, som er kommen jer imellem? Han blir vreed, naar jeg kalder ham Svigersøn. Han vil ikke sige mig Aarsagen selv, men har viset mig hen til dig for at faae Oplysning i denne Sag.

Leonora. Han skiemmer sig ved sin Misgierning, og derfor vil heller, at jeg skal sige det.

Jeronimus. Jeg kunde ikke merke andet, end han havde en god Samvittighed, og tillagde dig Skylden.

Leonora. Historien er denne: Da jeg kommer til Byen, finder jeg Pernille meget stadselig oppudset. Jeg blir forskrækket derved, og spør om Aarsagen. Da bekiender hun for mig, at Leander har giort Elskov til hende i Formiddag og lovet hende Ægteskab. Men jeg kunde ikke troe det, førend Historien blev stadfæstet af den gamle Magdelone, som boer i vor Baggaard, og jeg saae paa Pernilles Finger Leanders Ring, som jeg kiendte igien.

Jeronimus. Ey, kand det være mueligt, at en Herre af hans Stand og Vilkor har villet tage en Tieneste-Pige?

Leonora. Han har ikke alleene villet tage hende, men er virkelig vied til hende. Men han veed endnu ikke, at hun er en Tieneste-Pige; thi som hun havde mine Klæder og Mobilier i Hænder, har han bildt sig ind, at det var en riig Jomfrue.

Jeronimus. Det er den forskrækkeligste Historie, jeg har hørt min Livs-Tiid. Men har du kunnet merket saadan Liderlighed af ham tilforn?

Leonora. Hvis jeg havde merket saadant, havde jeg ikke bundet mig til ham. Jeg saavel som min Far har holdet ham for en ærlig og fornuftig Cavallier, og vi kunde ikke fatte andre Tanker om ham af den Conduite, han førte i vort Huus.

Jeronimus. Det er sandt. Jeg var gandske forliebt i hans Dyder.

Leonora. Saaledes kand Folk forstille sig. Men han er bleven tilstrækkelig straffet; thi naar det blir kundbar, at hans Brud er en Tieneste-Pige, blir han Fabel over det hele Land.

Jeronimus. Ingen Straf er saa stor, han har jo fortient den større.

Leonora. Jeg har selv arbeydet paa at befodre dette Ægteskab mellem ham og Pernille.

Jeronimus. Du har giort Ret, min Datter!

Leonora. Thi hvis jeg havde ikke faaet den Hevn, havde jeg døed af Sorg og Forbittrelse. Men nu gir jeg mig tilfreds, og takker Himmelen, der har befriet mig fra at falde udi saadan liderlig Persons Hænder.

Jeronimus. Men der seer jeg han kommer ud af Huset; jeg vil hen og afmale ham hans Dyder.

Leonora. Og jeg gaaer ind saalænge; thi jeg kand ikke taale at see ham for mine Øyen.

Hun gaaer ind.

Scen. 7.

Jeronimus. Leander.

Jeronimus. Velkommen igien, Monsieur! Nu har jeg faaet Historien at vide.

Leander. Er det ikke en skiøn Historie?

Jeronimus. Jo Monsieur! jeg hører, at I er gandske uskyldig.

Leander. Ja hvad andet?

Jeronimus. Det er en liderlig Gierning.

Leander. Jeg condolerer ham, som er hendes Far.

Jeronimus. Og jeg gratulerer mig, at det er saa gaaet.

Leander tagende paa Hatten. Profit die Mahlzeit!

Jeronimus tagende ogsaa paa Hatten. Jeg maa sige til ham: Profit die Mahlzeit! I er en fæd Karl, Monsieur!

Leander. Hvordan jeg er, saa var jeg for god for hans Datter, og om der er ringeste genereuse Blods-Draabe i jer, saa maa I tilstaae mig det samme, om I ellers har hørt Historien.

Jeronimus. Jo jeg har hørt Historien. Men Nachspillet blir det artigste.

Leander. Ja det er sandt, Nachspillet blir det artigste.

Jeronimus. Om I intet Reeb har at henge jer udi, vil jeg laane jer eet, men med Condition, at I flyer mig det igien, naar I har brugt det.

Leander. Bilder I jer ind, at det er en Forliis for mig, og at jeg henger mig af Sorg, fordi jeg fik ikke jer Datter? Ney tvertimod, jeg glæder mig derover.

Jeronimus. Jeg tviler ikke derpaa nu mere, efterdi jeg har lært at kiende jer Liderlighed.

Leander. I er selv liderlig, som er hendes Forsvar. Hvad jeg har giort, det har jeg giort for at hevne mig, og all Verden vil sige, at jeg har giort Ret.

Jeronimus. Hvad Ont havde da min Datter giort?

Leander. Intet, intet! Det er jo kun en Bagatelle at bryde sit Løfte og gifte sig med en andens Dreng.

Jeronimus. Gid du faae en U-lykke, din Spillfugl! Det kalder jeg den høyeste Grad af Liderlighed, først at bedrive en Misgierning og siden at tillegge en ærlig Jomfrue det, han selv har giort. Fy for tusind Dievle! I er ikke værdt at leve.

Leander. Jer dydige Datter har lagt dette til sine andre Misgierninger, at hun har faaet sin Far til at løbe med Liimstangen.

Jeronimus. Det er Løgn i jer Hals. Jeg siger, at I er virkelig gift med min Pige Pernille, og at I forlovede jer med hende i Formiddag.

Leander sagte. Ha ha, hvilken Bornæse de har sat paa den gamle Mand derinde! Men det er kun Galgenfrist for dem. [Høit]. Jeg skal strax hielpe jer af Drømmen. Henrich og Arv! kommer herud.

Scen. 8.

Leander. Henrich. Jeronimus. Arv.

Leander til Henrich. Henrich! her er din Svigerfar, som du maa insinuere dig hos.

---

16. Dreng] Tjener. — 17-18. Spillfugl] Gjøgler, Harlekin, Nar.

Henrich paa Knæ. Ach gunstige Hr. Svigerfar! jeg = = =

Jeronimus. Hen i Daarekisten, din Hund! Er jeg din Svigerfar?

Henrich. Jeg er kun en ringe Tiener, og derfor vil blive ham des lydigere Svigersøn.

Jeronimus. See der, Kammerat! der har du 8 Skilling. Gak fra mig. Jeg altereres ved at tale med galne Folk. Jeg har nok i mit Hoved alligevel.

Henrich. Ach jeg beder ydmygst om Forladelse.

Jeronimus. Beed vor HErre om Forladelse, der har straffet dig paa Forstanden. Du har intet Ont giort mig, det jeg veed.

Henrich. Jo jeg har giort noget, som vil opvække ham til Vrede; men enhver ærlig Karl, der havde været saa fristet som jeg, havde giort det samme.

Jeronimus. Ja jeg kand nok merke, at du har Fristelser; jeg ynker dig, og vil have alle saadane vankelmodige Mennesker daglig i mine Bønner.

Henrich. Jeg fattes min Troe intet paa Forstanden; men = = =

Jeronimus. Dig fattes intet paa Forstanden; men du har nogle Sviin paa Skoven. Jeg er kommen her ind i Byen i Dag ligesom i en Daarekiste. Gak fra mig, Menneske! Der har du 8 Skilling.

Henrich. Det er alt for slet Udstyr med sin eneste Datter.

Jeronimus. Hvor Hiernen løber om paa det stakkels Menneske! Himlen være med dig, ung Karl! Gak hen og holdt Snak med den Cavallier, som der staaer. Han er heller ikke rigtig i Hovedet.

Henrich. Det er min Herre; han tar mig nok i Forsvar.

Jeronimus til Leander. Er det jer Tiener?

Leander. Ja det er min Tiener; han fattes slet intet paa Forstanden.

---

18. Fristelser] Anfægtelser. — 19. vankelmodige] forvirrede, forstyrrede.

Jeronimus. Det er mig kiert, at I holder ham at være klog; nu merker jeg, at den Misgierning, I har giort, er bedrevet udi Raserie. Thi intet andet kand undskylde jer.

Leander. Hvor gall han er, saa er han dog ved sin Forstand alleene bleven jer Svigersøn.

Jeronimus. Ret saa! Det blir alt bedre og bedre. Adieu, i kloge Mænd allesammen!

Han vil gaae; men Arv gaaer efter, holdende hum tilbage.

Arv. Ach gunstige Herre! jeg vil bede om en Ting.

Jeronimus. Hvad vil du?

Arv. At Henrich maa holdes til at betale mig de 50 Rdlr., han lovet mig.

Jeronimus. Hiertelig gierne. Betaler til denne Slyngel tusinde Rdlr., om I vil, I andre Skabhalse!

Leander. Hør, min kiære Seignr. Jeronimus! jeg undskylder eders Adfærd og underlige Lader; thi Historien, som er passeret, er saa særdeles, at den kand forvirre den stærkeste Hierne. Jeg var i samme Tilstand som han, da jeg først fik det at vide. Hav Taalmodighed at høre Historien udi kort Begreb, og døm saa siden, om jeg har giort U=ret eller ey.

Jeronimus. Jeg kand sagte høre Historien. Nu hvad er det?

Leander. Jer Datter beskylder mig jo at have brudt mit Løfte, lovet hendes Pige Ægteskab i Formiddag, og ladet mig siden i Eftermiddag vie til hende; naar jeg nu kand bevise, at jeg ikke har været 3 Timer udi Byen, vil I da troe det, som jer Datter tillegger mig?

Jeronimus. Naar I kand bevise mig det, saa faaer jeg vel at troe jer. Men det er just Knuden at bevise det.

Leander. Holder han ikke Monsr. Leonard for en ærlig og sandrue Mand?

---

14. lovet] lovede.

Jeronimus. Jo han er en brav Mand og derforuden min gode Ven.

Leander. Arv! spring strax hen til Monsieur Leonard, og beed ham i Øyeblikket komme til mig.

Arv gaaer.

Leander. Monsr. Leonard skal kunde ved sin Eed bekræfte, at jeg udi en Maaned ikke har været i Byen førend Klokken 2 i Eftermiddag.

Jeronimus. Tør Mons. Leonard bekræfte det, saa veed jeg ikke hvad jeg skal sige.

Leander. Hav Taalmodighed, til han kommer, og hør videre Historien: Denne Tiener havde mine Klæer og Sager i min Fraværelse under Hænderne, og af lutter Raadhed, som han giør sin Eed paa, førte sig op i min Eqvipage for at agere en fornemme Mand. Jer Datter, som nogle Dage har været i Byen = = =

Jeronimus. Jeg veed ikke, om hun er kommen i Dag eller for nogle Dage siden; thi hun er reyst hid fra Hovetgaarden, og jeg kom i Dag til bestemte Tiid fra min Lystgaard.

Leander. Jo Hr. Jeronimus! hun har været her til hendes U-lykke nogle Dage. Hun har seet denne min Tiener nogle Gange i sin Stads og forliebet sig i ham.

Henrich. Jeg kand sværge, at det var noget, som jeg aldrig tænkte paa; men hun gav mig selv Anledning, og satte en gammel Koplerske ud paa mig, som stevnede mig til hende i Formiddag, hvor vi forlovede os sammen, og bleve copulerede i Eftermiddag. Det er just Aarsagen, hvorfor jeg faldt i Knæ, og bad om Forladelse.

Leander. Han skal befinde, Hr. Jeronimus! at Sagen er saaledes.

Jeronimus. Alt det, I fortæller om hende, fortæller hun om jer.

Leander. Det gaaer saa gierne til: naar een har bedrevet en Misgierning, søger den at skyde den paa en anden. En ond Samvittighed og Frygt for hendes

Faers Fortørnelse har bragt hende til at forvende Historien saaledes.

Scen. 9.

Leonard. Jeronimus. Leander. Henrich. Arv.

Leonard. Nu hvad Nyt? See her finder jeg ogsaa Seignr. Jeronimus. Velkommen til Byen!

Jeronimus. Min kiære Hr. Leonard! han er en ærlig Mand, som jeg haaber siger Sanden. Vi har haft Bud efter ham for at faae Oplysning i en Sag.

Leonard. Hvad er det for en Sag?

Jeronimus. Jeg vilde vide af ham, naar Monsieur Leander kom til Byen.

Leonard. Ha ha ha! Der kand jo ingen bedre sige det end Monsieur Leander selv. Kandst du ikke selv erindre, Monfrere! naar vi kom til Byen?

Leander. Jeg kand nok erindre det; men jeg staaer ikke til Troende. Siig ubesværget, Monfrere! har vi været nogle Dage i Byen, eller kom vi først i Dag?

Leonard. Hvad Pokker er det for Spørsmaal? I veed jo vel, at vi kom i Dag.

Leander. Kom vi i Formiddag eller Eftermiddag?

Leonard. Det var Formiddag for os, efterdi vi ingen Mad havde faaet; men ellers var Klokken over To. Men hvad tiener slige Spørsmaal til?

Leander. De tiener til at afviske den hesligste Skamflek, som nogen ærlig Mand kand settes paa. Historien er denne = = =

Jeronimus. Min Herre! repeteer ikke Historien oftere for mig. Jeg har nok. Jeg troer Manden paa hans Ord.

Leonard. Monfrere Leander og jeg har været 8 Dage sammen paa Landet, og vi komme til Byen i Dag Klokken 2. Det er noget, som jeg med Eed vil

---

17. ubesværget] ubesværet, uden Betænkning.

bekræfte, og om det ikke kand hielpe, oplyse ved flere Vidner.

Jeronimus. Min Herre! jeg holder ham for een af de sandrueste Mænd, jeg kiender. Her behøves ingen Eed og andre Vidnesbyrd. Jeg merker, at min Dotter har løyet, og at eftersom hun er mægtig til at giøre saadant, at hun ogsaa har kunnet forfalde til det andet.

Leander. Vil I kun herefter agte bedre hvad jer Mund siger? Er jeg nu gal? Er jeg et Skarn? Er jeg liderlig? Da jeg kom til Byen, var alt denne hæslige Forlovelse skeet. Jeg kræver Himmelen til Vidne, med hvilken Sorg og Forbittrelse mit Hierte blev bespændt, da jeg hørte [det]; der var intet andet Middel for mig til Hevn end at lade min Tienere fare fort i denne Sag.

Jeronimus. Ach ach, I kunde dog for min Skyld have hindret hende at giøre saadant skammeligt Parti, omendskiønt I selv havde Aarsag at forlade hende.

Leander. Min Herre! det er kun en ringe Tiener; men han er hende dog alt for god.

Henrich. Ach min kiære Sviger=Far! forlad hende det, og tag os begge til Naade.

Jeronimus. Jeg skal lade hende indsperre og dig henge.

Leander. I skal ikke rykke et Haar af hans Hoved.

Jeronimus. Ney men jeg skal lade rykke hele Hovedet af paa een Gang.

Leander. Han har intet Ont giort; hun har forført ham.

Henrich. Enhver er jo Tyv i sin Næring. Her er dog Lands Lov og Ret.

Jeronimus. Ja det er sandt, men til din U=lykke.

Henrich. I kand dog ikke forholde hende sin Møderne=Arv.

Jeronimus. Som jeg siger, i Morgen skal du være hengt.

Leander. Det skal vi trækkes om. Jeg skal lade jer stevne for det første, der har villet binde mig saadan vanskabt Fruentimmer paa Ermene. Kom, Monfrere Leonard! ind til mit, saa skal jeg fortælle dig hele Historien.

De gaaer ind.

Scen. 10.

Jeronimus. Leonora.

Jeronimus bankende paa sit Huus. Hey lad Leonora komme ud alleene. Jeg vil først give hende min Forbandelse og siden lade hende indspærre.

Leonora. Nu, hierte Papa! har han bekiendt?

Jeronimus. Kom hid, lad mig vrie Halsen om paa dig, din Misdæderske!

Leonora. Ach Himmel! hvad er nu paa Færde, Papa?

Jeronimus. Papa, Papa! er jeg din Papa? Een af vore Porthunde, Soldan eller Fairfax, maa have giort dig; thi du est ikke Menneske. Hun græder. Gid du faae Skam, din slemme Skiøge! med din Crocodiils-Graad. Jeg skal lade dig sette i et Buur til Spectacle for alle Mennesker, og lade mine Tieneste-Folk tage Penge for at lade dig see.

Leonora. Ach jeg kand ikke meer. I maa vide, at om jeg tusind Gange er jer Datter, saa strækker jer Myndighed ikke sig saa viidt. Slige Ord er større, end en Herre kunde tale til sin Slavinde.

Jeronimus. Eya, tør du endnu pukke?

Leonora. Hvad har jeg giort? Jeg trodser jer og alle Mennesker at sige mig noget paa mit Navn og Rygte. Jeg veed hvad Lydighed jeg er min Far skyldig; men = = = = Ach Himmel! jeg skikker Bud efter min Far for at have Trøst af ham i mine store U-lykke, men blir oven i Kiøbet tractered som et umælende Creatur.

Jeronimus. Har du vel fortient anden Tractement, der har skikket dig saaledes?

Leonora. Hvad har jeg da giort?

Jeronimus. Alt hvad du har fortaalt om Monſ. Leander, ere dine egne Gierninger. Du har brudt dit Løfte, du har af Løsagtighed giftet dig med en gemeen Karl og oven i Kiøbet kommet mig til at løbe med Liimſtangen og ophidſet mig mod en ærlig Mand.

Leonora. Ach ach, mit Hierte maa briſte af Forbittrelſe. Tør han fortælle ſaadant om mig? Tør han nægte hvad han nyelig har bedrevet?

Jeronimus. Jo han har Aarſag at nægte det, ſom han kand beviſe at være Løgn. Monſr. Leonard har med Eed bekræftet for mig, at Leander har i en Maaned ikke været her i Byen, og at han førſt kom hid Klokken to i Eftermiddag.

Leonora. Ach ach, jeg kand ikke meer. Pernille og Magdelone! kommer hid ind.

Scen. 11.

Leonora. Jeronimus. Pernille. Magdelone.

Leonora. Ach kommer og vidner om min Uſkyldighed. Leander tillegger mig ſin egen Misgierning, og tør ſige for min Far, at han er nyelig kommen til Byen.

Pernille. Saa maa det have været hans Geyſt, ſom forlovede ſig med mig i Formiddag, og gav mig denne Ring.

Magdelone. Jeg kand med Eed bekræfte det ſamme.

Jeronimus. Og han beviſer med brave ſandfærdige Folks Vidnesbyrd, at den Hiſtorie er ham paadigtet.

Magdelone. Men, Herre! Notarius, ſom ſkrev Ægteſkabs-Contracten, er endnu her i Huſet; ham maa I vel troe, om I holder os andre for Løgnere. Jeg ſkal bringe ham hid. [Gaaer].

Jeronimus. Hvis Notarius ogſaa vidner med jer, ſaa veed jeg ikke hvad jeg ſkal ſige. Men jeg vil

høre det først, førend jeg troer det. Men jeg er bange, at det er kun Udflugter. Bliver I kun tilstæde, I skal ikke gaae mig af Hænderne.

Leonora. Jeg har alt for god Samvittighed, at jeg skulde flygte.

Jeronimus. Ach ach, gid det var saa vel, gid det var saa vel.

[Magdelone kommer med Notarius.]

Notarius. Hvad har min Herre at befale?

Jeronimus. Hr. Notarius! jeg besvær ham at sige mig oprigtig hvad det er for Personer, som i Dag har sluttet Ægteskab udi dette Huus.

Notarius pegende paa Pernille. Min Herre! der staaer Bruden. Hun kand sige det best.

Jeronimus. Med hvem er hun gift?

Notarius. Med en ung Herre, som boer her lige over.

Jeronimus. Det kand ikke være saa, Hr. Notarius! thi = = =

Notarius. Og jeg siger, at det virkelig er saa. Mener I, at en Mand af min Characteer lyver, eller spiller Giæk udi Sager, som angaaer mit Embede?

Magdelone. Jo min Siæl er hun virkelig gift med Leander. Nu svor Magdelone og jeg.

Scen. 12.

Leonard. Personerne af forrige Scene.

Leonard. Adieu, Monfrere! giv dig tilfreds; du est bleven tilstrækkelig hevnet. Det var en forbandet Historie.

Jeronimus. See der er Monsieur Leonard, som vidner mod jer andre.

Leonora. Tør I understaae jer at sige, Mons. Leonard! at Leander først kom til Byen i Eftermiddag?

Leonard. Tør I understaae jer at nægte det?

Leonora. Her er Beviis mod jer, at han har forlovet sig med min Pige i Formiddag.

Leonard. Og jeg kand giøre min Eed paa han i Formiddag var 2 Mile herfra.

Notarius. Tag jer vare, Monsieur! hvad I siger. Jeg har i Dag skrevet Egteskabs-Contract mellem ham og denne Jomfrue.

Leonard. Det er sært. Jeg har endnu ikke været greben udi Løgn. Vil I ikke troe mig paa min Eed, saa skal jeg skaffe en halv Snees Vidner.

Jeronimus. Ach Himmel! hvad er dog dette for Koglerie? Min Datter beskylder Leander for Utroeskab. Leander beskylder hende for det selv samme. Her er vigtige Vidner mod hende. Her igien er vigtige Vidner mod ham. Ach hvor skal jeg da faae Oplysning i denne Sag?

Leonard. Hr. Jeronimus! her er ingen anden Middel til Oplysning, end at vi confronterer begge Parterne sammen. Jeg vil døe paa at her er Irring. Blir I kun alle her. Jeg skal skaffe Leander med hans Folk herud. Gaaer ind at hente dem.

Notarius. Jeg er min Troe ogsaa af de Tanker, at her er noget Koglerie under; thi Sagen er ellers ubegribelig.

Scen. 13.

Leander. Henrich. Arv. Leonard. Jeronimus. Leonore. Pernille. Magdelone. Notarius.

Leonard. Værer nu alle stille og lar mig raade. Taler først til Pernille. Hør, tør I tilstaae, at denne gode Herre har gift sig med jer?

Pernille. Ney Monsieur! det har jeg aldrig sagt. Den Herre kiender jeg ikke. Det er en anden.

Leonard. Og du Henrich! tør du tilstaae, at du er gift med denne gode Frøyken?

Henrich. Ney Monsieur! jeg kiender hende ikke.

Men der staaer min Kiæreste, som jeg nu maa aabenbare mig for og bede om Forladelse. Falder i Knæ for Pernille. Ach Eders Velbaarnhed! fortørnes ikke over at I seer mig fra en stor Herre forvandlet til en Lakey. Betænk, at vi ere alle Mennesker, at I selv har givet mig Anledning til denne dristige Gierning. Jeg havde dog ikke dristet mig dertil, hvis jeg tilforn havde vidst, at eders Velbaarenhed var forlovet med min Herre Leander, og at denne Mand, som jeg meest frygter for, var Eders Velbaarnheds Fader.

Pernille. A = = = = est du den Junker, jeg er gift med? Hun rykker ham i Haaret.

Henrich. A = = = = spar mit Liv, Eders Velbaarnhed!

De andre skiller dem ad, og holder paa Pernille.

Pernille. Ach hører en særdeles Historie. Jeg tænkte at narre ham, men har narret mig selv. Jeg tænkte, at det var en stor Herre, eftersom jeg saae ham i sin Herres Klæer, og derfor betiente mig af Frøykenens Klæer og Meubler for at giøre min Lykke. Ach Himmel! er det mueligt, at jeg af en stor Frue skal i Hast forvandles til en Lakey-Kone?

Henrich. Gid du faae en U-lykke; est du en Tienneste-Tøs? De leer alle sammen.

Pernille gir ham et Ørefigen. Det er for dine to Herregaarde.

Henrich gir hende eet igien. Det er for din Møderne-Arv.

Pernille gir ham end eet. Det er for din Søster, Frøyken Fikke.

Henrich gir eet igien. Og det er for din Adelskab.

Hun faaer Henrich i Haaret; han river Huen af hende. De andre skiller dem ad.

Leonard. Holder stille, og oplyser en Sag, hvorudi jer Herskab er saa høyt interesseret.

Pernille. Ach lad mig rive hans Øyen ud først.

Henrich. Ach lad mig vride hendes Hals af Leed først.

Jeronimus. Jeg befaler dig at holde stille og sige os Sammenhengen.

Pernille. Jeg tænkte, at den Rakker-Knægt var en stor Herre.

Henrich. Og jeg tænkte, at det Bakkelse-Beest var en riig Frøyken.

Pernille. Jeg saae nok, at det var en Nar.

Henrich. Jeg saae nok, at hun var coqvet.

Pernille. Men just hans Naragtighed opmuntrede mig dertil.

Henrich. Og just hendes Coqvetagtighed opmuntrede mig dertil.

Pernille. Han førte sin Herres Navn, og lod sig kalde Leander.

Henrich. Hun førte sin Frues Navn, og lod sig kalde Leonore.

Pernille. Men nu merker jeg, at han er kun en Skoevisk.

Henrich. Og nu merker jeg, at jeg har ladet mig vie til en Trappetøs.

De vil slaaes igien, men stødes tilbage.

Leonard. See der, Børnlille! nu hører I hvad som har givet Aarsag til denne Kriig. Hen og fornyer jer Venskab, og beder hinanden om Forladelse.

Leander paa Knæ for Leonore. Allerkiereste Jomfrue! jeg bekiender at have syndet grovelig imod hende; thi intet udi Verden burte have bragt mig til at tvile om hendes Dyd. Men mit Hoved blev forvirret af denne underlige Historie.

Leonore ogsaa paa Knæ. Ach kiære Leander! jeg beder ogsaa med grædende Taare om Forladelse.

Leander. Havde min Kierlighed ikke været saa stor, havde ogsaa min Forbitrelse ikke gaaet saa viidt.

Leonore. Havde jeg ikke elsket ham saa inderlig, havde jeg ikke tænkt paa saadan Hevn.

Leander. Vil hun da forlade mig min Forseelse?

Leonora. Vil han ogsaa ikke tilregne mig min?

Leander. Jeg forlader hende det af mit gandske Hierte.

Leonora. Og jeg vil aldrig regne ham det til Onde.

Medens de taler dette sidste, slaaes Henrich og Pernille, indtil de igien blir skildt. Leander og Leonora, efter at de har omfavnet hinanden, reyser sig.

Jeronimus *grædende.* Mine kiære Børn! jeg beder jer ogsaa begge om Forladelse.

Leander. Ach tal ikke derom, kiære Svigerfar! Det samme, som har forført os, har ogsaa ophidset ham.

Jeronimus. Men hvad skal vi giøre med disse forbandede Mennesker, som ved deres Giækkerie har opvakt denne Allarm?

Leander. Ach min kiære Svigerfar! lad os nu ikke tænke paa andet end Glæde og Fornøyelse. De ere dog begge gamle troe Tienere. Lad os tænke paa at forlige dem. Hører, I nye gifte Folk! strax hen og forliger jer. I ere hinanden lige gode.

Pernille. Men han har bedraget mig.

Henrich. Ney du har bedraget mig.

Leander. I er hinanden intet skyldig. Fort hen og tar hinanden i Hænderne.

De tar hinanden i Hænder.

Magdelone. Men, Pernille! du lovede mig 400 Rdlr. for min Umage.

Pernille. See der har du 4 ß., Magdelone! Det kand nu ikke regnes ud høyere efter saadan Udfald.

Arv. Men, Henrich! end de Penge, du lovede mig?

Henrich. Der har du et Ørefigen. Havde det faldet anderledes ud, skulde du have faaet mere.

Leander. Hør, paa det Misfornøyelse paa alle Sider skal ophøre, saa giør jeg Henrich til min Ridefogd. *De takker begge.* Kommer, Børnlille! lar os nu alle gaae ind at holde det rette Bryllup.

33—34. Ridefogd] Forvalter.

Henrich. Jeg har min Troe faaet en skiøn Bestilling, men kand ikke skiønne derpaa endnu, førend jeg har faaet Junker-Grillerne ret af Hovedet. Jeg kommer til at tage en Vomitif ind, at jeg kand komme til at opkaste Pernilles Adelskab og Møderne-Arv; saa blir det nok got. Kom ind med, min Snut! du maa tage en Svede-Drik for at svede mine to Herregaarde ud.

denne Liebenbergske Text har undertegnede Firma erhvervet Ejendomsretten, og paa vort Forlag er udkommet en smuk Udgave i 3 Bind og en stereotyperet Etbindsudgave i flere Oplag, ligesom samme Text med vort Samtykke er benyttet i den af Hr. H. Tegner illustrerede Pragtudgave. Men endnu foreligger ikke hver Komedie trykt for sig, hvilket Tiden synes at gjøre Krav paa, hvorfor det er Hensigten med nærværende Udgave, smukt og tydelig udstyret i Oktavformat, med Illustrationer af W. Marstrand og V. Rosenstand, at levere de enkelte Komedier til en saa billig Pris, at de maa kunne være overkommelige for Enhver.

I April Maaned udgives paa eengang:

Den politiske Kandstøber. — Jeppe paa Bierget. — Gert Westphaler og Det Arabiske Pulver. — Barselstuen. — Jule-Stue og Kilde-Reysen. — Jacob von Tyboe. — Henrich og Pernille. — Det lykkelige Skibbrud. — Erasmus Montanus. — Pernilles korte Frøyken-Stand. — Den Stundesløse. — Huus-Spøgelse eller Abracadabra.

Hver Komedie udgjør et Hele for sig og erholdes i alle Boglader for 25 Øre Stykket; i enkelte Tilfælde trykkes to af de mindre i et Hefte.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn, April 1888.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Jacob Hegel. C. C. Lose.)

